

Załącznik nr 1  
do Uchwały Nr 2/2017  
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej  
z dnia 12 stycznia 2017 r. ze zm.  
(Tekst ujednolicony)

**RAPORT Z WIZYTACJI**  
**(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 7-8 marca 2019 r.**

**na kierunku geografia**

**prowadzonym na Wydziale Geograficzno-Biologicznym**

**Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej**

**w Krakowie**

**Warszawa, 2019**

## Spis treści

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu .....                                                   | 4  |
| 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....                              | 4  |
| 2. Informacja o procesie oceny .....                                                              | 4  |
| 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku .....                      | 4  |
| 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej .....                                      | 6  |
| 4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....                                   | 7  |
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....             | 7  |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 .....                                    | 7  |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 11 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 11 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 12 |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia ..... | 12 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....                                     | 12 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 19 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 20 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 20 |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia .....               | 20 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 26 |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia .....                                            | 27 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....                                     | 27 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 30 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 30 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 31 |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....           | 31 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....                                     | 31 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 33 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 33 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 33 |
| Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia .....                                       | 33 |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....                                     | 33 |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                       | 35 |
| Dobre praktyki .....                                                                              | 35 |
| Zalecenia .....                                                                                   | 35 |

|                                                                                                                                             |                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia .....                                                                     | 35                                      |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....                                                                               | 35                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                 | 38                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                        | 39                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                             | 39                                      |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia .....                             | 40                                      |
| Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....                                                                               | 40                                      |
| Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....                                                                                 | 43                                      |
| Dobre praktyki .....                                                                                                                        | 43                                      |
| Zalecenia .....                                                                                                                             | 43                                      |
| 5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....                          | 44                                      |
| Załączniki: .....                                                                                                                           | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia                                                                                   | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego ..... | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| pkt 8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....                      | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych                                                                                | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa                                                                | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |
| Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena                                                                            | <b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> |

# 1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

## 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: **prof. dr hab. Anita Franczak**, członek PKA

członkowie:

**1. prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak** – ekspert PKA

**2. dr hab. Sylwia Kulczyk** – ekspert PKA

**3. mgr Agnieszka Socha-Woźniak** – ekspert ds. postępowania oceniającego

**4. mgr Mateusz Prucnal** – ekspert ds. pracodawców

**5. Michał Dzieciuch** – ekspert ds. studenckich

## 2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Geograficzno-Biologicznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Poprzednia ocena przeprowadzona była w roku akademickim 2012/2013, obejmowała studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim i zakończyła się oceną pozytywną podjętą przez Prezydium PKA w dniu 20 czerwca 2013 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

|                                                                                                 |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Nazwa kierunku studiów</b>                                                                   | Geografia      |
| <b>Poziom kształcenia</b><br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie) | I i II stopnia |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Profil kształcenia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                                                                                                                                                                                                       | stacjonarne/ niestacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek</b>                                                                                                                                                                                                                                           | obszary nauk:<br>- przyrodniczych (90% pkt. ECTS),<br>- społecznych (8% pkt. ECTS),<br>- humanistycznych (2% pkt. ECTS)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku</b><br>(zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065) | dziedziny nauk:<br>- o Ziemi (dyscypliny: geografia, geologia),<br>- społecznych (dyscyplina: pedagogika),<br>- ekonomicznych (dyscyplina: nauki o zarządzaniu),<br>- humanistycznych (dyscyplina: historia).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</b>                                                                                                                                                                              | studia I st. – 6 sem.,<br>180/ 181* pkt. ECTS;<br>studia II st. – 4 sem.,<br>120/125* pkt. ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <u>studia I st.</u><br>specjalność nauczycielska:<br><i>Geografia z przyrodą</i><br>specjalności nienauczycielskie:<br><i>Geografia fizyczna, Geomonitoring, Geografia regionalna Ameryki Łacińskiej, Geoinformacja, Geoturystyka, Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna, Zarządzanie środowiskiem geograficznym.</i><br><u>studia II st.</u><br>specjalności nauczycielskie<br><i>Geografia z wiedzą o społeczeństwie, Geografia z podstawami przedsiębiorczości</i><br>specjalności nienauczycielskie<br><i>Geografia fizyczna, Geografia regionalna Ameryki Łacińskiej, Geomonitoring, Geoturystyka, Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna, Turystyka, Zarządzanie środowiskiem geograficznym.</i> |
| <b>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                      | Licencjat / magister                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Liczba studentów kierunku</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Studia stacjonarne:<br>I st. – 77<br>II st. – 64<br>Studia niestacjonarne - 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów</b>                                                                                                                                                                                                                     | <b>I stopień</b><br>1963, stacj., sp. n naucz.<br>2383, stacj., sp. naucz.<br>1341, nstacj., sp. n naucz.<br>1826, nstacj., sp. naucz.<br><b>II stopień</b><br>1164, stacj., sp. n naucz.<br>1609, stacj., sp. naucz.<br>767, nstacj., sp. n naucz.<br>1139, nstacj., sp. naucz.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

\* liczba punktów ECTS na specjalnościach „nauczycielskich”

### 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

| Kryterium                                                                                               | Ocena stopnia spełnienia kryterium <sup>1</sup><br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa /<br>Negatywna |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni                        | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia             | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia                           | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia                                                        | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia                      | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia                                                    | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia                                       | W pełni                                                                                                               |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia | W pełni                                                                                                               |

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

.....

.....

**Tabela 1**

| Kryterium                                                                                        | Ocena spełnienia kryterium <sup>1</sup><br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Uwaga:</b> należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny |                                                                                                |

<sup>1</sup> W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

## **4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej**

### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

##### **1.1.**

Kierunek geografia jest prowadzony na Wydziale Geograficzno-Biologicznym (WGB) Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, a koordynowany przez działający w ramach Wydziału Instytut Geografii (IG). Koncepcja kształcenia na kierunku geografia jest zgodna z misją określoną w Statucie Uczelni (zarządzenie Rektora Nr R/Z.0201-13/2017 z dnia 24 kwietnia 2017 r.), Strategią Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na lata 2014–2020 (Uchwała Senatu UP z dn. 25.06.2018 r.) oraz Strategią rozwoju Wydziału Geograficzno-Biologicznego w latach 2018-2020. Zgodnie z tymi dokumentami, studia na ocenianym kierunku winny dostarczać aktualnej wiedzy i umiejętności, wdrażać studentów do działalności na rzecz społeczeństwa, przygotowywać do odnalezienia się rynku pracy oraz do prowadzenia pracy naukowej.

Kierunek prowadzony jest w profilu ogólnoakademickim i odniesiony do obszaru nauk przyrodniczych, obszaru nauk społecznych i obszaru nauk humanistycznych, co odpowiada wewnętrznemu zróżnicowaniu geografii, w obrębie której przenikają się wymienione wyżej obszary badawcze. Kształcenie na kierunku geografia jest zgodne z procesem Bolońskim i obejmuje studia I stopnia (licencjackie – 6 semestrów) oraz studia II stopnia (magisterskie – 4 semestry).

Studia I stopnia obejmują kursy ogólne, pozwalające na zapoznanie się ze specyfiką poszczególnych dziedzin geografii oraz dostarczające wiedzy o zróżnicowaniu zjawisk geograficznych w wielu skalach; od globalnej po lokalną. Obowiązkowe ćwiczenia terenowe sprzyjają kształtowaniu umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Dopełnieniem zajęć obowiązkowych jest wybór modułu specjalnościowego, który student realizuje od IV semestru. W porównaniu do innych polskich i zagranicznych programów studiów o podobnych celach i zakresie kształcenia koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku wyróżnia duża liczba oferowanych specjalności. Dzielą się one na przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela oraz nienauczycielskie. Na studiach I stopnia oferowana jest jedna specjalność nauczycielska (Geografia z przyrodą) oraz siedem specjalności nienauczycielskich (Geografia fizyczna, Geomonitoring, Geografia regionalna Ameryki Łacińskiej, Geoinformacja, Geoturystyka, Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna, Zarządzanie środowiskiem geograficznym).

Koncepcja kształcenia zakłada, że studia II stopnia pozwalają na pogłębienie wiedzy geograficznej studenta, ze szczególnym naciskiem na metodykę badań (np. przedmiot „Kartografia tematyczna”) oraz dynamikę zmian w przestrzeni (np. przedmiot „Współczesne procesy hydrologiczne”). Obowiązkowe ćwiczenia terenowe mają służyć pogłębieniu wiedzy regionalnej i umiejętności badawczych. Na studiach II stopnia studenci mogą wybrać jedną z dwóch specjalności nauczycielskich (Geografia z podstawami przedsiębiorczości, Geografia z wiedzą o społeczeństwie) albo siedmiu nienauczycielskich (Geografia fizyczna, Geografia

regionalna Ameryki Łacińskiej, Geomonitoring, Geoturystyka, Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna, Turystyka, Zarządzanie środowiskiem geograficznym). Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych oferowany jest taki sam szeroki wybór specjalności.

Tak szerokiej ofercie specjalności „przyświeca” idea ich ścisłego powiązania z podejmowaną w IG tematyką badawczą; np. za specjalność Geografia z zarządzaniem środowiskiem geograficznym odpowiadają pracownicy Zakładu Ekorozwoju i Kształtowania Środowiska Geograficznego, a za specjalności nauczycielskie – pracownicy Zakładu Dydaktyki Geografii. Jak podkreślono w Raporcie Samooceny, tematyka badawcza, metodyka badań prowadzonych przez pracowników IG oraz ich rezultaty są wykorzystywane na większości kursów prowadzonych na I i II stopniu studiów. Duża liczba oferowanych specjalności ma również umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do zmieniających się potrzeb rynku pracy i zainteresowań kandydatów na studia. Podejście to jest jednak dyskusyjne. Ze względu na niewielką liczbę studentów decyzja o otwarciu specjalności podejmowana jest większością głosów, co oznacza, że student może nie mieć szans na kształcenia się w ramach wybranej przez siebie specjalności. Jednocześnie, należy zwrócić uwagę, że niektóre specjalności są zbliżone tematycznie zarówno do innych specjalności na kierunku geografa, jak i do pozostałych kierunków prowadzonych przez IG. Na przykład, na obu poziomach studiów na kierunku geografia funkcjonuje specjalność Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna. Na pierwszym poziomie studiów na kierunku geografia dostępna jest również specjalność Zarządzanie środowiskiem geograficznym. Oprócz kierunku geografia, w tym samym Instytucie student może studiować na kierunku gospodarka przestrzenna. Aczkolwiek programy wymienionych specjalności i kierunków różnią się od siebie znacząco, to już sama zbieżność nazw może utrudniać studentowi wybór kierunku i konkretnej ścieżki kształcenia.

Wskazane wyżej ograniczenia w wyborze specjalności nie dotyczą specjalności nauczycielskich. Zgodnie ze strategią Wydziału traktowane są one priorytetowo i „otwierane” nawet dla minimalnej liczby kandydatów. Oceniany kierunek wyróżnia fakt, że specjalności nauczycielskie są w pełni zintegrowane z kierunkiem studiów, podczas gdy w przypadku większości studiów geograficznych przedmioty podnoszące kompetencje dydaktyczne są jedynie rozszerzeniem kształcenia. W przypadku omawianych specjalności dużym wyzwaniem jest konieczność podążania za dynamicznie zmieniającymi się programami szkolnymi. W związku z reformą oświaty rozbudowano zakres kształcenia nauczycielskiego (w tym dydaktyki geografii) o treści geograficzne występujące w nowej, 8-letniej szkole podstawowej, zgodnie z zapisami nowej podstawy programowej. W ramach grantu „Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”, który UP uzyskał z NCBiR, w IG realizowany jest nowy program kształcenia nauczycieli geografii.

Duże znaczenie dla opracowania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku ma współpraca międzynarodowa, przede wszystkim udział pracowników w czterech projektach w ramach programu Erasmus +. Ważnym elementem tych projektów jest wymiana dobrych praktyk oraz współpraca na rzecz innowacji dydaktycznych. Jak zadeklarowano w Raporcie samooceny, duży wpływ na kształt koncepcji kształcenia mają interesariusze zewnętrzni. IG ma podpisane umowy o współpracy z kilkoma firmami działającymi w zakresie gospodarki przestrzennej oraz turystyki. Zgodnie z tradycją kształcenia na UP, stała i ścisła współpraca łączy IG z wieloma krakowskimi szkołami. Dla interesariuszy zewnętrznych organizowane są spotkania, podczas których mogą oni zgłaszać uwagi do programu oraz sugerować innowacje dydaktyczne. Na przykład, w roku akademickim 2017/18 została podpisana umowa z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej. W ramach tej współpracy zrodziła się inicjatywa organizacji ośrodka dydaktycznego, w Świnnej-Porębie, w którym odbywały by się różne zajęcia związane z badaniami nad wpływem nowo powstałego zbiornika zaporowego na środowisko geograficzne. Projekt jest na razie w fazie conceptualnej. Również interesariusze wewnętrzni – studenci, doktoranci oraz pracownicy IG – mają wpływ na koncepcję kształcenia

na ocenianym kierunku; za pośrednictwem Wydziałowego Zespołu do spraw Zapewniania Jakości Kształcenia mogą zgłaszać swoje uwagi i propozycje zmian w programie studiów. Jako mocne strony koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku można wskazać:

- funkcjonowanie specjalności przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela i dbałość o dostosowanie ich do zmieniających się podstaw programowych oraz organizacji pracy w szkołach
- ścisłe powiązanie koncepcji kształcenia z doświadczeniem badawczym pracowników IG
- nacisk na praktyczne poznawanie przestrzeni i metod jej badań (duża liczba ćwiczeń terenowych).

Za słabszą stronę omawianej koncepcji kształcenia należy uznać bardzo rozbudowaną, a jednocześnie ze względów operacyjnych niemożliwą do realizowania w całości, ofertę specjalności. Zmusza to studentów – jak sygnalizowali podczas spotkania z ZO PKA – do kompromisowych wyborów. W momencie rekrutacji nie można przewidzieć, które z oferowanych specjalności mają szansę zostać uruchomione. Studenci nie mają zatem wyboru.

## 1.2.

Badania naukowe prowadzone w IG obejmują obszary nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych, mieszcząc się w trzech głównych nurtach:

- badania związane z dydaktyką (dyscypliny geografia, pedagogika): świadomość i postawy uczniów, edukacja geograficzna i ekologiczna, oraz edukacja mniejszości narodowych i etnicznych;
- geografia fizyczna (dyscypliny geografia, geologia): zróżnicowanie komponentów środowiska przyrodniczego (wszystkich szczegółowo oraz w ujęciu kompleksowym);
- geografia społeczno-ekonomiczna (dyscypliny geografia, nauki o zarządzaniu): przekształcenia regionalnych struktur społecznych, gospodarczych i politycznych, rola przedsiębiorczości i turystyki w rozwoju układów przestrzennych.

W IG prowadzone są również badania nad historią nauk geograficznych oraz kształtowaniem się procesów rozwoju społeczno-gospodarczego w Polsce, mieszczące się w obszarze nauk humanistycznych.

Problematyka i kierunki badań prowadzonych w IG są zgodne z dziedzinami i dyscyplinami, do których odnoszą się określone dla ocenianego kierunku efekty kształcenia. Relatywnie duża liczba dziedzin i dyscyplin naukowych, do których odniesiono efekty kształcenia, odzwierciedla interdyscyplinarny charakter geografii. Zróżnicowanie problematyki badawczej umożliwia osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku. Jednostka prowadzi badania naukowe we wszystkich dyscyplinach, do których zostały przypisane efekty kształcenia. Z uwagi na specyfikę Uniwersytetu Pedagogicznego, jaką jest kształcenie nauczycieli, warto podkreślić, że wielu pracowników IG jest autorami podręczników szkolnych, pełnią też funkcje ekspertów MEN ds. opracowania nowej podstawy programowej kształcenia z geografii i podstaw przedsiębiorczości.

Tematyka, metody oraz rezultaty badań prowadzonych przez pracowników IG są szeroko wykorzystywane w realizacji przedmiotów na obu stopniach kształcenia. Na przykład w przypadku kursu „Dydaktyka przyrody” (studia I stopnia, specjalność Geografia z przyrodą), autorką ponad połowy pozycji wymienionych w wykazie literatury obowiązkowej jest prowadząca ten kurs. Podobnie jest w przypadku kursu „Mniejszości narodowe, etniczne i religijne w nauczaniu geografii i wiedzy o społeczeństwie”, prowadzonego na studiach II stopnia (specjalność Geografia z wiedzą o społeczeństwie).

Prowadzone w IG badania są powiązane z doskonaleniem koncepcji i procesu kształcenia. Oprócz ciągłej aktualizacji treści kształcenia przez prowadzących badania nauczycieli akademickich, omawiany związek uwidacznia się w strukturze prac dyplomowych – tematyka prac jest zbieżna z obszarem zainteresowań badawczych opiekunów.

Podsumowując, należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia na kierunku geografia jest ściśle powiązana z aktywnością naukową kadry, a studenci są włączani do prac badawczych.

### 1.3.

Efekty kształcenia dla kierunku geografia, dla studiów I i II stopnia, zostały przyjęte uchwałą Senatu UP z 26.03.2012 r., a następnie, w marcu 2017 r. dostosowane do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 - poziomy 6-8. Zmiana efektów przeprowadzona została na podstawie Zarządzenia Prorektora ds. Kształcenia UP z grudnia 2016 r. w sprawie formy przygotowania kierunkowych efektów kształcenia zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji. W efektach kształcenia dla obu poziomów studiów odniesiono się do obszaru nauk przyrodniczych oraz nauk społecznych i humanistycznych. Efekty kształcenia dla kierunku są spójne z efektami kształcenia w obszarach, poziomach i profilu studiów, do których kierunek ten został przyporządkowany. Zdefiniowane dla poszczególnych zajęć tworzących program studiów, w tym dla praktyk zawodowych, przedmiotowe efekty kształcenia są spójne z efektami kształcenia dla ocenianego kierunku. W zbiorze efektów kształcenia uwzględniono efekty związane z pogłębiłą wiedzą (np. „rozumie przyrodnicze, demograficzne, społeczno-kulturowe, polityczne i technologiczne przyczyny zróżnicowania tempa rozwoju gospodarczego świata i regionów oraz wpływ procesów globalizacji i integracji gospodarczej na rozwój lokalny i regionalny”), umiejętnościami badawczymi (np. „stosuje metody, techniki i narzędzia badawcze niezbędne do analizowania problemów dotyczących zmian w warunkach przyrodniczych i społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i globalnej”) oraz kompetencjami niezbędnymi w działalności badawczej (np. „wykazuje krytycyzm i ostrożność w przyjmowaniu informacji pochodzących z masowych mediów”). Wśród efektów kształcenia uwzględniono zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych (np. „Potrafi popularyzować wiedzę geograficzną i osiągnięcia geografii uczestnicząc w debacie, tak na spotkaniach kameralnych i w terenie (zachowując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy”) oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz w dalszej edukacji (np. „potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie”). Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały. Efekty kształcenia dla I i II stopnia studiów są zróżnicowane i zachowują odpowiednią stopniowalność edukacji. Studia I stopnia umożliwiają uzyskanie efektów kształcenia na poziomie podstawowym (np. „zna w stopniu podstawowym i rozumie podstawy teoretyczne technik pozyskiwania i opracowania danych geograficznych”, natomiast studia II stopnia – na poziomie rozszerzonym i pogłębiłym (np. „zna specjalistyczną literaturę, zaawansowany aparat pojęciowy oraz metody badawcze w geografii”). Efekty kształcenia zakładają zdobycie szerokiego zakresu wiedzy teoretycznej i praktycznej, umiejętności i kompetencji społecznych predysponujących do rozpoczęcia pracy zawodowej bądź podjęcia dalszych studiów lub działalności badawczej. Informacje zawarte w sylabusach pozwalają stwierdzić, że liczba, stopień zaawansowania oraz szczegółowości efektów kształcenia zakładanych dla poszczególnych przedmiotów czyni je potencjalnie możliwymi do osiągnięcia. Efekty kształcenia sformułowane są w sposób umożliwiający studentom samodzielną weryfikację poczynionych osiągnięć.

W zbiorze efektów kształcenia dla obu poziomów studiów uwzględniono znajomość języka obcego. W przypadku studiów pierwszego stopnia, zgodnie z efektem K\_UW04 przyjmuje się, że student „potrafi odnaleźć informacje z literatury geograficznej, także w języku angielskim” oraz, zgodnie z efektem K\_UK01, że „posługuje się terminologią geograficzną w języku polskim i podstawowymi pojęciami w języku angielskim na poziomie

B2”. To ostatnie sformułowanie jest niepoprawne, poziomy kompetencji językowej nie opisują bowiem zakresu znajomości nazewnictwa fachowego. W zbiorze efektów kształcenia dla studiów pierwszego stopnia nie sformułowano efektu, który określałby, na jakim poziomie student potrafi komunikować się w języku obcym. Dla studiów II stopnia efekt kształcenia KU\_04 przyjmuje, że po jego zrealizowaniu student „posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. W efektach kształcenia uwzględniony został pełny zakres efektów uwzględnionych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (zgodnie z Rozporządzeniem . Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. Efekty kształcenia dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są ze sobą zgodne, a zatem studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uzyskują tożsame efekty kształcenia.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Koncepcja kształcenia na kierunku geografia jest zgodna z misją i strategią UP oraz WGB. Koncepcja ta zapewnia dostęp do szerokiej i aktualnej wiedzy z zakresu geografii, a tym samym umożliwia wykształcenie nowoczesnego, przygotowanego na wyzwania zawodowe oraz badawcze specjalisty. Do mocnych stron koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku należą:

- specjalności przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, w tym dbałość o dostosowanie ich do zmieniających się podstaw programowych oraz organizacji pracy w szkołach;
- ścisłe powiązanie koncepcji kształcenia z doświadczeniem badawczym pracowników IG;
- nacisk na praktyczne poznawanie przestrzeni i metod jej badań (duża liczba ćwiczeń terenowych).

Słabą stroną omawianej koncepcji kształcenia jest nadmierne rozbudowanie oferty specjalności, wykluczające możliwość „otwarcia” i realizacji wszystkich oferowanych ścieżek kształcenia. Zakres prowadzonych w IG badań jest szeroki. Obejmuje on obszar nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych. Na szczególną uwagę zasługuje dorobek pracowników w zakresie dydaktyki geografii. Realizowane prace naukowe są ściśle powiązane z koncepcją kształcenia. Studenci są aktywnie włączani w prowadzone w Jednostce prace badawcze. Efekty kształcenia założone dla ocenianego kierunku, zarówno dla I, jak i dla II poziomu kształcenia, są spójne z efektami kształcenia dla obszarów kształcenia do których kierunek ten został przyporządkowany, tj. w obszarze nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych, profil ogólnoakademicki. Przyjęte cele i efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, na poziomie kierunku i poszczególnych przedmiotów tworzą spójną koncepcję kształcenia. Są one sformułowane w sposób klarowny i pozwalający na ich efektywną weryfikację oraz uwzględniają zdobywanie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji niezbędnych do prowadzenia działalności badawczej. Opis efektów wyraźnie różnicuje stopień kształcenia - wiedza i umiejętności zdobyte na studiach I stopnia są pogłębiane na studiach II stopnia. W przypadku studiów I stopnia efekty kształcenia w zakresie znajomości języka obcego zostały sformułowane niepoprawnie.

### **Dobre praktyki**

Kompleksowe i integralne podejście do kształcenia pedagogicznego, które w omawianym przypadku nie jest dodatkowym modułem studiów, ale pełną ścieżką kształcenia; preferencyjne traktowanie ścieżki pedagogicznej, wyrażone uruchamianiem tzw. „specjalności nauczycielskich” nawet w przypadku niewielkiej liczby (kilku) kandydatów.

## **Zalecenia**

Zaleca się:

1. zmianę sposobu sformułowania efektów kształcenia w zakresie znajomości języka obcego na I poziomie studiów;
2. planowanie z wyprzedzeniem, które specjalności zostaną uruchomione w danym roku akademickim lub ograniczenie bogatej, ale niemożliwej do zrealizowania oferty specjalności.

## **Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

#### **2.1.**

Studia na kierunku geografia pozwalają na uzyskanie rzetelnej wiedzy kierunkowej z obszaru nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych. Studenci specjalności nauczycielskich zdobywają wiedzę oraz umiejętności określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zdobywając kwalifikacje nauczycielskie do nauczania geografii i przyrody w szkole podstawowej (studia I stopnia) oraz geografii i wiedzy o społeczeństwie albo geografii i podstaw przedsiębiorczości (studia II stopnia).

Na studiach I stopnia dominują zagadnienia o charakterze ogólnym, pozwalające studentowi na zdobycie przekrojowej wiedzy z zakresu geografii. Treści przedmiotowe obejmują głównie obszar nauk przyrodniczych i społecznych, w programie uwzględniono też treści przedmiotowe z zakresu nauk humanistycznych. Studiów licencjackim przypisano 180 ECTS (181 w przypadku specjalności przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela). Program składa się z zajęć obowiązkowych, wybieralnego modułu specjalnościowego, oraz pozostałych przedmiotów do wyboru (w tym zajęcia z języka obcego i wychowania fizycznego). Ogółem na zajęcia do wyboru (tak na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych) przypada 67 ECTS (68 na specjalnościach nauczycielskich). Do przedmiotów obowiązkowych zaliczono te, które dostarczają podstawowej wiedzy teoretycznej (np. Wstęp do geografii, Geomorfologia) oraz niezbędnych umiejętności (np. Narzędzia informatyczne w geografii, Warsztaty metodologiczne). Program obejmuje też zajęcia kształcące umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne studentów (np. Podstawy przedsiębiorczości). Wyróżnikiem omawianego programu studiów jest duża liczba zajęć terenowych obejmujących zarówno wyjazdy o charakterze regionalnym (np. Regionalne ćwiczenia terenowe – Karpaty), jak i problemowym (np. Ćwiczenia terenowe z geografii społeczno-ekonomicznej). Moduły specjalnościowe pozwalają na pogłębienie wiedzy i umiejętności w preferowanym przez studenta zakresie. Od roku akademickiego 2018/19 na studiach I stopnia oferowanych jest 8 specjalności, w tym jedna umożliwiająca zdobycie

uprawnień do nauczania w szkole. Są to: Geografia z przyrodą (specjalność nauczycielska przygotowująca do nauczania geografii i przyrody) oraz Geografia fizyczna, Geomonitoring, Geografia regionalna Ameryki Łacińskiej, Geoinformacja, Geoturystyka, Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna oraz Zarządzanie środowiskiem geograficznym. Na studiach niestacjonarnych I stopnia oferowane są takie same specjalności (w roku 2018/19 studia te nie zostały uruchomione ze względu na zbyt małą liczbę chętnych). Praktykom zawodowym na specjalności nauczycielskiej przypisano 11 ECTS. Na specjalnościach nienauczycielskich na praktyki zawodowe przewidziane było 4 ECTS, jednak od roku akademickiego 2018/19 wycofano je z programu studiów. Założono, że na studiach stacjonarnych I stopnia specjalności nauczycielskiej student ma zrealizować 2383 godziny kontaktowe, na specjalnościach nienauczycielskich – 1963 godziny. Dla studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio 1826 (specjalności nauczycielskie) i 1341 (specjalności nienauczycielskie) godzin kontaktowych.

Studiom II stopnia przypisano 120 ECTS (125 w przypadku specjalności nauczycielskich). Studia II stopnia pozwalają na pogłębienie i rozszerzenie wiedzy oraz umiejętności z zakresu geografii. Program uwzględnia aktualne i złożone koncepcje (np. przedmiot Globalne zmiany środowiska przyrodniczego) oraz teorię geografii (np. przedmiot Geografia miast), a także zagadnienia metodologiczne (np. Metody analizy przestrzennej). Podobnie, jak w przypadku studiów I stopnia, w programie studiów II stopnia uwzględniono zajęcia terenowe, regionalne (np. Regionalne ćwiczenia terenowe Sudety) oraz problemowe (np. Ćwiczenia terenowe z geografii fizycznej). W programie studiów przewidziano przedmioty obligatoryjne oraz do wyboru – moduł specjalnościowy i dodatkowe przedmioty do wyboru, w tym zajęcia z języka obcego. Ogółem na zajęcia do wyboru (tak samo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) przypada 45 ECTS (50 na specjalnościach nauczycielskich). Na studiach II stopnia w roku akademickim 2018/19 oferowano dwie specjalności przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela (Geografia z podstawami przedsiębiorczości, Geografia z wiedzą o społeczeństwie) oraz siedem tzw. nienauczycielskich. Są to Geografia fizyczna, Geografia regionalna Ameryki Łacińskiej, Geomonitoring, Geoturystyka, Przedsiębiorczość i gospodarka przestrzenna, Turystyka oraz Zarządzanie środowiskiem geograficznym. Na studiach niestacjonarnych (których, ze względu na zbyt małą liczbę osób, nie uruchomiono) oferowany jest taki sam wybór specjalności. Praktykom zawodowym na specjalnościach nauczycielskich przypisano 15 ECTS. Na pozostałych specjalnościach praktykom zawodowym przypisywano w poprzednich latach 8 ECTS, ale od roku 2018/19 usunięto je z programu.

W ramach studiów stacjonarnych II stopnia student specjalności nienauczycielskich realizuje 1164 godziny kontaktowe, a student specjalności nauczycielskich 1609 godzin kontaktowych. Na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio 1139 i 767 godzin. Przytoczone liczby punktów ECTS przypisane do poszczególnych stopni studiów spełniają wymagania art. 164a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Na obu poziomach kształcenia i dla obu form studiów liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi, jest wyższa niż 30% (studia licencjackie stacjonarne i niestacjonarne 37% (38% na specjalności nauczycielskiej), studia magisterskie stacjonarne i niestacjonarne 38% (dla specjalności nauczycielskich 42%). Jak wynika z rozmów ZO PKA ze studentami i Zespołem ds. Jakości Kształcenia, w praktyce wybór kursów jest ograniczony.

Z uwagi na charakter Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, którego misją jest kształcenie kadr nauczycielskich, na wizytowanym kierunku szczególną uwagę przykładą się do specjalności nauczycielskiej, w trakcie realizacji której student nabywa kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela. Po jej ukończeniu absolwenci będą mogli prowadzić lekcje geografii oraz wybranego przez siebie przedmiotu: przyrody, wiedzy o społeczeństwie lub podstaw przedsiębiorczości. Z przedstawionych dokumentów wynika, że program i plan studiów na specjalności nauczycielskiej jest zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia w zakresie wszystkich modułów określonych standardami, dotyczącymi zarówno liczby, treści, rozmiarów modułów, jak i przypisanej im liczby punktów ECTS. Przygotowanie dydaktyczne poprzedzone jest przygotowaniem psychologiczno-pedagogicznym. W programie studiów przewidziano zajęcia z zastosowania technologii informatycznych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w szkole. W powyższym zakresie program studiów jest zgodny z wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli do nauczania pierwszego przedmiotu. Nie przewidziano natomiast zajęć z emisji głosu. Zdaniem Władz IG taka formuła specjalności pozwala nabierać studentom kompetencji niezbędnych do profesjonalnego organizowania i przeprowadzania procesu dydaktycznego w szkole. Dodatkowo podkreślono, że absolwenci bardzo dobrze radzą sobie w pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach szkoleniowych oraz w wydawnictwach edukacyjnych.

Zgodnie z planem studiów, studenci uczestniczą w zajęciach realizowanych w formie wykładów, ćwiczeń (audytoryjnych, laboratoryjnych i terenowych), praktyk, konwersatoriów i seminariów. W czasie wykładów, seminariów i konwersatoriów treści przekazywane są głównie za pomocą metod werbalnych i poglądowych, co ma na celu pogłębienie wiedzy teoretycznej. Część modułów kształcenia realizowanych w formie wykładów ma formę interaktywną (metody kształcenia uwzględniają naukę teorii i praktyki). Ćwiczenia audytoryjne mają na celu przede wszystkim kształtowanie i rozwijanie umiejętności oraz kompetencji poprzez rozwiązywanie zadań praktycznych, samodzielnego konstruowania wypowiedzi oraz udziału w dyskusji. Ćwiczenia audytoryjne pozostają w korelacji z wykładami. Seminaρια dyplomowe mają na celu nabycie umiejętności redagowania pracy dyplomowej, pozyskiwania informacji ze źródeł (literatury, baz danych etc.) i ich dokumentowania oraz posługiwania się metodami analizy danych. Seminaρια dyplomowe kształtują umiejętności w zakresie integrowania uzyskanych informacji, dokonywania ich interpretacji, a także wnioskowania oraz formułowania i uzasadniania opinii. Ćwiczenia laboratoryjne i terenowe mają na celu naukę umiejętności realizowania zadań o charakterze badawczym. Wybrane metody pozwalają na nabywanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Z przedstawionych dokumentów wynika, że przedstawiciele pracodawców stwierdzili, że takie podejście pozwala na kompleksowe przygotowanie studentów do wykonywania zawodu. Warto również podkreślić, że dużą część zajęć dydaktycznych stanowią zajęcia praktyczne, co pozwala zweryfikować zdobytą wiedzę.

Jak wynika z Raportu samooceny, nauczanie w formie zdalnej jest wdrażane w Instytucie od 2011 r., w związku z uruchomieniem ogólnouczelnianej platformy e-learningowej. Wśród kursów do wyboru, oferowanych przez IG na tej platformie, dominują zajęcia o tematyce związanej z Geograficznymi Systemami Informacyjnymi (geoinformacją) oraz teledetekcją. Jedynym obowiązkowym kursem realizowanym w formie e-learningowej jest

Ochrona własności intelektualnej (15 h, 1 ECTS) na studiach I i II stopnia. Kurs ten realizowany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wytycznymi.

W opinii ZO PKA obowiązujący układ programu sprzyja zachowaniu równowagi między zdobytą wiedzą, kompetencjami i umiejętnościami praktycznymi. Podobne zdanie wyrazili podczas spotkania z ZO PKA studenci studiów stacjonarnych. W czasie zajęć stosowane są metody kształcenia z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego, projektów indywidualnych i grupowych, referatów, prezentacji, badań terenowych oraz laboratoryjnych. Nauczyciele akademicki wykorzystują filmy i sprawozdania prezentujące badania prowadzone na uczelni. Przedstawiane są również rozwiązania, procedury i metody stosowane zarówno w kraju jak i zagranicą, z uwzględnieniem terminologii polskiej i angielskiej. Sposób prowadzenia zajęć jest ciekawy i zachęcający do samodzielnej nauki, co potwierdzili zarówno studenci, jak i przeprowadzone przez ZO PKA hospitacje (patrz zał. nr 5).

Na obu poziomach kształcenia i dla obu form studiów liczba punktów ECTS, przypisanych zajęciom związanym z badaniami naukowymi, służącym zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych jest wyższa niż 50% i wynosi odpowiednio 60% na studiach I stopnia (obu form) oraz 65% na studiach II stopnia (obu form, dla specjalności nauczycielskich 69%). Badania i projekty wykonane przez studentów w ramach działalności w kołach naukowych i praktyki dyplomowej są włączane w treści programowe i prezentowane na wykładach.

W programie kształcenia przyjęto, że student studiów pierwszego stopnia musi zrealizować łącznie 110 godzin lektoratu języka nowożytnego rozpoczynając od II semestru, natomiast na koniec IV semestru odbędzie się egzamin na poziomie co najmniej B2. W opinii ZO PKA poziom oferowanych zajęć jest wystarczający do podjęcia pracy w zawodzie. Praktyki zawodowe są integralną częścią programu studiów. Program praktyk odpowiada sformułowanym dla nich efektom kształcenia a miejsca odbywania praktyk umożliwiają realizację programu. Studenci kierunku geografia mogą realizować praktyki w kilkudziesięciu firmach i instytucjach, z którymi podpisano formalne porozumienia. Praktyki pedagogiczne odbywają się między innymi w II Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie, VIII Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie, IV Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie, I Liceum Ogólnokształcącym w Bochni, I Liceum Ogólnokształcącym w Mysłowicach. W ramach praktyk zawodowych na specjalnościach nienauczycielskich Instytut Geografii współpracuje z szeregiem placówek, do których zaliczyć można zarówno prywatne przedsiębiorstwa (np. Biuro turystyczne P.P. Quand, Herodot s.c. M. Mizera, Centrum Usług Geodezyjnych), organy samorządu terytorialnego (np. Gmina Miejska Kraków – Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie), jak i ośrodki o charakterze kulturalno-edukacyjnym (np. Centrum Kultury i Sportu w Miechowie, Buskie Samorządowe Centrum Kultury). Opisane wyżej moduły zajęć oraz ich sekwencję zaprojektowano poprawnie. Dobór zalecanej literatury jest właściwy, obejmuje pozycje aktualne, o odpowiednim poziomie specjalizacji. Na przykład literatura dla przedmiotu Globalne zmiany środowiska przyrodniczego, obligatoryjnego na studiach II stopnia, uwzględnia zarówno podstawowy w omawianym zakresie tytuł z literatury światowej jak i najnowsze publikacje prowadzącej zajęcia.

Liczba godzin pracy studenta obejmująca godziny kontaktowe oraz czas poświęcony na samodzielną pracę powinna wynosić 25-30 godzin na 1 punkt ECTS. Z planów studiów oraz

dostarczonych sylabusów wynika, że w wielu przypadkach liczba godzin pracy samodzielnej studenta jest wyższa od liczby godzin realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim. Częstym przypadkiem jest też znaczne przeszacowanie liczby godzin kontaktowych (niezorganizowanych) realizowanych poza zajęciami zorganizowanymi dotyczy w szczególności przedmiotów specjalnościowych, np. przedmiotowi Oprogramowanie GIS w modelowaniu hydrologicznym (20 h ćwiczeń w pracowni komputerowej, studia I stopnia, stacjonarne, semestr 6, specjalność Geomonitoring) przypisano 5 punktów ECTS. Założono, że na godziny kontaktowe, oprócz 20 godzin pracy w trakcie zajęć, przypada też 30 godzin kontaktu studenta z prowadzącym poza zajęciami. Oznacza to dwie godziny konsultacji tygodniowo przez cały semestr i wydaje się niemożliwe do realizacji, zarówno dla prowadzącego, jak i studenta. W ramach godzin „nie kontaktowych” dla opisywanego przedmiotu przewidziano również lekturę w ramach przygotowania do zajęć (30 h), przygotowanie projektu (30 h) oraz przygotowanie do zaliczenia (15h), co łącznie daje 75 h; liczba ta wydaje się niewspółmierna do 20 h realnie realizowanych zajęć.

Harmonogram zajęć jest publikowany z odpowiednim wyprzedzeniem. Organizacja zajęć w ciągu dnia (liczba zajęć oraz przerwy między zajęciami) jest prawidłowa. Liczebność grup na zajęciach dydaktycznych odpowiada formie zajęć oraz wykorzystywanej na ich potrzeby infrastrukturze. Liczba studentów biorących udział w zajęciach dydaktycznych pozwala na indywidualne podejście do każdego uczestnika.

## 2.2.

Metody weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia, m.in. projekty indywidualne i grupowe, gry dydaktyczne, ćwiczenia w szkole i w terenie, eseje, dyskusje. Większość egzaminów ma charakter pisemny. Zasady zaliczeń i egzaminów określono w Regulaminie studiów. Stosowane metody weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia ZO PKA ocenia jako pozwalające na sprawdzenie i ocenę wszystkich zakładanych efektów kształcenia, w tym zweryfikowania przygotowania do prowadzenia badań na studiach pierwszego stopnia i umiejętności prowadzenia badań na studiach drugiego stopnia. Stosowane metody weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia pozwalają również na ocenę kompetencji językowych studentów. Praktyki zawodowe są rozliczane na podstawie wypełnianych przez studentów dzienników, sprawozdań oraz rozmowy z kierownikiem praktyk. W jej trakcie student przedstawia sprawozdanie opiekunowi praktyk ze strony Uczelni, które zawiera szczegółowy opis wykonywanych zadań wraz z opisem zdobytych przez siebie efektów kształcenia. Dokumenty te opracowane są w sposób umożliwiający weryfikację osiągnięcia efektów kształcenia. Dodatkowo do uzyskania zaliczenia niezbędne jest złożenie zaświadczenia zakładu pracy o odbytej praktyce zawodowej studenta. Zawiera ono opinię, zakres wykonywanych czynności oraz krótki opis stanowiska pracy. Stosowane narzędzia oceny przebiegu praktyk (dziennik praktyk, opinie, inne formularze) odnoszą się do efektów kształcenia sformułowanych do praktyk i umożliwiają ocenę stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Po spełnieniu wszystkich wyżej wymienionych elementów opiekun praktyk dokonuje zaliczenia. Opiekunowie praktyk ze strony Uniwersytetu w trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA podkreślili również, że prowadzą systematyczny monitoring czy studenci faktycznie realizują program kształcenia. Niezaliczenie praktyki jest równoznaczne z koniecznością jej powtórzenia i brakiem zaliczenia odpowiedniego semestru.

Na każdym etapie studiów, w sposób ciągły, studenci mają możliwość uzyskania informacji o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia. Studenci otrzymują ze strony wykładowców wsparcie w procesie uczenia podczas indywidualnych konsultacji. Dyskusyjną w opinii ZO PKA praktyką jest brak stosowania ocen przy zaliczaniu dużej liczby zajęć - ocena ogranicza się tylko do zaliczania lub jego braku bez określenia poziomu. W opinii ZO PKA uniemożliwia to studentom uzyskanie pełnej informacji o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia. Po sprawdzeniu prac etapowych nauczyciele akademicy prezentują sprawdzone prace podczas zajęć lub konsultacji, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA. W ich opinii terminy informowania o zbliżających się zaliczeniach i innych formach weryfikacji oraz czas sprawdzania są optymalne i pozwalają na sprawne przeprowadzenie procesu oceny.

Prace etapowe są archiwizowane. ZO PKA dokonał oceny losowo wybranych prac stwierdzono, że w odpowiedni sposób dokumentują one osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Tematyka i metody zastosowane w ocenianych pracach etapowych są spójne z koncepcją, efektami oraz profilem kształcenia na ocenianym kierunku. Należy jednak ponownie zwrócić uwagę, że stosunkowo dużą część wszystkich zajęć dydaktycznych stanowią przedmioty zaliczane bez oceny. Np. w II semestrze studiów pierwszego stopnia na 11 kursów obligatoryjnych przewidziano 3 egzaminy, 4 zaliczenia na ocenę i 4 zaliczenia bez oceny. Nie stwierdzono związku między formą zajęć a formą zaliczenia. Zaliczenie bez oceny przewidziano zarówno dla niektórych ćwiczeń terenowych (np. Ćwiczenia terenowe z topografii), ćwiczeń kameralnych (np. Warsztaty metodologiczne) czy zajęć obejmujących wykłady i ćwiczenia (np. Teledetekcja). Brak stopniowania oceny może być mało motywujący dla studentów i tym samym nie sprzyjać osiąganiu wysokich efektów uczenia się, ale przede wszystkim znacząco ogranicza również stopień szczegółowości informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się.

Należy podkreślić, że studenci kierunku geografia prowadzą również własne badania naukowe, głównie w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego Geografów UP. Ich rezultaty publikowane są w czasopiśmie Prace Studenckiego Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (lista B MNiSW).

Dyplomowanie odbywa się zgodnie z zarządzeniem nr 3/2018 Dziekana Wydziału Geograficzno-Biologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Opis procedury dyplomowania, wzór strony tytułowej i dołączanych do pracy oświadczeń oraz wzór arkusza recenzji dostępne są na stronie internetowej wydziału. Wszystkie prace dyplomowe przechodzą procedurę antyplagiatową. ZO PKA dokonał oceny wybranych prac dyplomowych (patrz zał. 3. cz. 2). Niektóre z ocenianych prac nie spełniały wymagań stawianych pracy magisterskiej, gdyż nie miały one charakteru badawczego i w bardzo ograniczonym stopniu wykorzystywały literaturę naukową. Arkusze recenzji prac dyplomowych są tożsame dla obu poziomów studiów. Obejmują ilościową weryfikację spełnienia wymogów stawianych pracy dyplomowej. Przyjęta skala punktowa sugeruje ocenę, ale w uzasadnionych przypadkach oceniający może podjąć inną decyzję. Ocena końcowa, uwzględniająca atuty i słabe strony pracy, ma charakter opisowy. W przypadku prac analizowanych przez ZO PKA uzasadnienie to było zazwyczaj dość lapidarne. Oceny części analizowanych prac dyplomowych zostały w opinii ZO PKA zawyżone.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego określa regulamin studiów. W przypadkach analizowanych przez ZO PKA większość pytań była powiązana z pracą

dypłomową. Tak realizowany egzamin nie zapewnia, w opinii ZO PKA, prawidłowej weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w trakcie studiów. Należy jednak zauważyć, że Zespół ds. Analizy Jakości Prac Dyplomowych opracowuje obecnie zestawy pytań na egzaminy dyplomowe. Pytania te będą uwzględniać kierunkowe efekty kształcenia.

### 2.3.

Przyjęte zasady rekrutacji są bezstronne i zapewniają równe szanse dla kandydatów w podjęciu kształcenia na omawianym kierunku. Informacje o zasadach rekrutacji dostępne są w siedzibie Instytutu oraz elektronicznie. Są one kompletne, aktualne, rzetelne i zrozumiałe. Rekrutacja na studia I stopnia odbywa się w trybie konkursu świadectw; stosowane są odrębne kryteria przyjęć dla kandydatów z tzw. „nową” i „starą” maturą. Premiowane (+10 punktów w rankingu) jest uczestnictwo w dodatkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu geografii, turystyki lub przedsiębiorczości. Laureaci organizowanych przez IG UP Konkursu Wiedzy Krajoznawczej o Republice Czeskiej lub Konkursu Wiedzy Krajoznawczej o Republice Słowackiej (3 pierwsze lokaty), finaliści Olimpiady Geograficznej oraz niektórych innych olimpiad i konkursów wymienionych w uchwale Senatu nr 2/18.04.2016 przyjmowani są na studia bez postępowania kwalifikacyjnego. Rekrutacja na studia II stopnia dla absolwentów studiów I stopnia na kierunkach geografia, gospodarka przestrzenna, turystyka i rekreacja lub ochrona środowiska odbywa się w trybie konkursu dyplomów. Dla pozostałych kandydatów organizowany jest egzamin pisemny z geografii. Specjalności nauczycielskie mogą wybierać absolwenci geografii. Studenci rozpoczynający kształcenie nauczycielskie muszą uzupełnić wykształcenie psychologiczno-pedagogiczne w ramach dodatkowych zajęć. Dla obcokrajowców, którzy nie zdawali egzaminu maturalnego z języka polskiego lub nie ukończyli studiów I stopnia prowadzonych w języku polskim, warunkiem udziału w rekrutacji jest przystąpienie do egzaminu z podstaw języka polskiego (poziom B1). Informacje o terminach i zasadach rekrutacji publikowane są na stronie internetowej Wydziału. Rekrutacja odbywa się przez uczelniany system elektroniczny. W ocenie ZO PKA zdefiniowane przez Jednostkę kryteria naboru na studia I i II stopnia pozwalają na właściwy dobór kandydatów.

Wymagania stawiane studentom w celu uzyskania zaliczenia kolejnych etapów studiów są określone w sposób formalny i zapisane w Regulaminie Studiów. Dokument ten określa również zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza kierunkiem geografia; decyzję o uznaniu efektów kształcenia oraz konieczności uzupełnienia ewentualnych różnic programowych podejmuje Dziekan. Organizacja procedury uznawania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną została określona Uchwałą Senatu UP nr 5/15.06.2015. Dziekanat Wydziału, przy współpracy dyrekcji Instytutu i opiekunów lat monitoruje liczebność studentów na poszczególnych etapach studiów.

Proces dyplomowania odbywa się w oparciu o obowiązującą procedurę dyplomowania. Przyjęte zasady dyplomowania pozwalają na stwierdzenie, że student osiągnął efekty kształcenia właściwe dla danego poziomu kwalifikacji. Studenci podczas egzaminu dyplomowego otrzymują różną liczbą pytań, co nie jest właściwą praktyką, gdyż nie zapewnia równego traktowania wszystkich studentów w procesie egzaminowania. W konsekwencji ocena końcowa jest nieporównywalna z innymi ocenami a bezstronności egzaminowania staje pod znakiem zapytania. Pytania na egzaminie dyplomowym w większości dotyczą wyłącznie tematyki związanej z pracą, co nie pozwala na pełną weryfikację kierunkowych efektów

kształcenia podczas egzaminu dyplomowego. Jak wspomniano, w opinii ZO PKA nie wszystkie prace dyplomowe na kierunku geografia spełniają wymagania niezbędne do uzyskania tytułu zawodowego magistra (w niektórych przypadkach nie są to prace eksperymentalne i w konsekwencji brakuje udziału studentów w badaniach naukowych). Jak wspomniano, w najbliższym czasie planuje się wprowadzenie katalogu pytań na egzaminy dyplomowe, uwzględniających kierunkowe efekty kształcenia. W opinii ZO PKA opracowanie takiego katalogu pozwoli na zwiększenie efektywności oceny uzyskanych podczas całego toku studiów efektów kształcenia.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Program studiów kierunku geografia oferuje dwa poziomy kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Program określa różnorodne ścieżki kształcenia (8 specjalności na studiach licencjackich, w tym jedna nauczycielska), 9 specjalności na studiach magisterskich, w tym 2 nauczycielskie), treści kształcenia, czas trwania studiów, system ECTS oraz metody dydaktyczne umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Program studiów jest spójny z badaniami prowadzonymi w Instytucie Geografii, ale też odpowiada trendom na rynku pracy i zapotrzebowaniu na konkretną wiedzę i umiejętności absolwentów. Treści kształcenia odpowiadają wszystkim trzem obszarom, w obrębie których ulokowany jest oceniany kierunek – naukom przyrodniczym, społecznym i humanistycznym. Duży udział zajęć wymagających aktywności studenta, a w szczególności ćwiczeń terenowych, sprzyja kształtowaniu postaw i uzyskiwaniu kompetencji znaczących na rynku pracy. W programie studiów na specjalnościach nauczycielskich przewidziano także praktyki zawodowe, a z organizacji praktyk zawodowych na pozostałych specjalnościach od roku 2018/19 zrezygnowano.

Program studiów na kierunku geografia w pełni umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Harmonogram przedmiotów jest odpowiednio dostosowany do potrzeb studentów. Mocną stroną ocenianego kierunku są w pełni zintegrowane z całością programu kształcenia specjalności nauczycielskie, pozwalające na zdobycie uprawnień zawodowych nie tylko w zakresie nauczania geografii, ale również przyrody (studia I stopnia), wiedzy o społeczeństwie lub podstaw przedsiębiorczości (studia II stopnia). Uprawnienia do nauczania kilku przedmiotów czynią przyszłych nauczycieli konkurencyjnymi i ułatwiają im odnalezienie się na trudnym rynku pracy.

Dobór głównych sposobów weryfikacji efektów kształcenia należy uznać za właściwy. Weryfikacja ta odbywa się w sposób ciągły w trakcie trwania semestru a także w formie egzaminów. Częste stosowanie zaliczeń bez oceny może jednak skutkować większą pasywnością poznawczą studentów. Rekrutacja, dyplomowanie, oraz potwierdzanie i uznawanie efektów uczenia się tworzą spójny system, pozwalający na sprawne przechodzenie kolejnych etapów edukacji na ocenianym kierunku. Wątpliwości budzi jednak liczba punktów ECTS przyporządkowana poszczególnym kursom, a zatem przyjęty system ECTS wymaga korekty. W wielu przypadkach liczba godzin kontaktowych realizowanych poza godzinami zajęć zorganizowanych wydaje się być niemożliwa do zrealizowania i dlatego występują przypadki przeszacowania punktów ECTS. Słabą stroną jest wprowadzenie zasady zaliczenia na ocenę z licznych i często kluczowych dla kierunku przedmiotów objętych planem studiów,

co pozwala wprowadzić na ocenę osiągnięcia efektów kształcenia, ale nie pozwala na ocenę poziomu zaangażowania studentów w proces osiągania efektów kształcenia i nie motywuje ich do dalszej pracy. Słabszą stroną systemu studiowania na kierunku geografia jest też dyplomowanie – przegląd losowo wybranych prac ujawnił, że część z nich nie spełnia podstawowych wymagań stawianych pracom dyplomowym; w przypadku prac licencjackich w niewielkim stopniu wykorzystuje literaturę naukową, natomiast w przypadku prac magisterskich nie jest oparta na badaniach własnych (zał. 3). Pytania zadawane na egzaminach dyplomowych są zbyt ściśle związane z tematyką pracy i nie pozwalają na całościową weryfikację osiągniętych efektów kształcenia.

## **Dobre praktyki**

.....

## **Zalecenia**

Zaleca się:

1. zapewnienie właściwej liczby godzin dydaktycznych realizowanych w formie zorganizowanej (w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi) na I stopniu studiów stacjonarnych (specjalności nienauczycielskie);
2. dokonanie korekty liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom;
3. zapewnienie wyższego poziomu prac dyplomowych na I i II stopniu studiów;
4. zapewnienie eksperymentalnego charakteru pracom dyplomowym realizowanym na II stopniu studiów;
5. przestrzeganie reguły, że pytania zadawane na egzaminie dyplomowym nie powinny dotyczyć wyłącznie tematyki związanej z pracą dyplomową;
6. przygotowywanie bardziej szczegółowych recenzji i uzasadnień ocen prac dyplomowych;
7. wprowadzenie możliwości prezentacji przez studentów wyników badań zawartych w pracy dyplomowej w formie krótkiej prezentacji podczas egzaminu dyplomowego;
8. wprowadzenie zaliczenia na ocenę z kluczowych dla kierunku przedmiotów objętych planem studiów, co pozwoli na ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia a także będzie lepiej motywować studentów do dalszej pracy;
9. uwzględnienie zajęć z emisji głosu w programie specjalności nauczycielskiej, w trakcie realizacji której student nabywa kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela.

## **Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

#### **3.1.**

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) w Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie obejmuje swoim działaniem wszystkie jednostki organizacyjne Uczelni, a tym samym Wydział Geograficzno-Biologiczny (WG-B), który prowadzi wizytowany kierunek geografia. WSZJK powstał w oparciu o Zarządzenie Rektora UP z listopada 2009 r. w *sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia*, a następnie w celu udoskonalenia jakości kształcenia Zarządzeniem Rektora z listopada 2011 r., określono struktury Systemu, m.in. powołano Senacką Komisję ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, Zespoły Kierunkowe ds. Jakości Kształcenia, Stanowisko ds. Jakości Kształcenia oraz Stanowisko zajmujące się badaniem losów zawodowych absolwentów. WSZJK obecnie funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Rektora Uczelni z kwietnia 2013 r. Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzi Prorektor ds. Kształcenia. W Uczelni powołano też Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. W posiedzeniach Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia uczestniczą: Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, kierownik Biura Rektora i wyznaczeni przez niego pracownicy, Dziekani i/lub ich pełnomocnicy ds. zapewnienia jakości kształcenia, delegowani przez Rektora i dziekanów nauczyciele akademicki, kierownik Działu Nauczania i wyznaczeni przez niego pracownicy, studenci delegowani przez Samorząd Studencki oraz zaproszeni interesariusze zewnętrzni. Za realizację zadań WSZJK odpowiadają m.in.: Rada Wydziału (RW), Rada Instytutu Geografii (RIG), Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZdsJK) oraz Zespoły Kierunkowe ds. Jakości Kształcenia, w tym dla kierunku geografia (KZdsJK), a ponadto powołane w odpowiedzi na raport z poprzedniej wizytacji ZO PKA, przeprowadzonej w jednostce – Wydziałowe Zespoły: ds. Analizy Jakości Prac Dyplomowych oraz ds. Planów i Programów Studiów.

WZdsJK zajmuje się m.in. analizą programów i planów studiów przed zatwierdzeniem ich przez Radę Wydziału, przygotowaniem arkusza oceny własnej Wydziału, monitorowaniem kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku, promowaniem wysokiej kultury jakości w jednostce oraz analizą wyników testu satysfakcji studenta. Do zadań Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy m.in.: działania związane z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia oraz przygotowanie corocznego sprawozdania dotyczącego zapewniania jakości kształcenia na kierunku geografia i przedłożenie go WZdsJK, a także organizacja spotkań z opiekunami roczników, studentami, pracownikami, interesariuszami zewnętrznymi w celu analizy planów i programów studiów, kart kursów. KZdsJK działa zgodnie z ustalonym na dany rok akademicki harmonogramem prac.

W związku z wprowadzeniem PRK analizę programu kształcenia i planu studiów kierunku geografia oraz dostosowanie efektów poprzez ich redukcję i syntetyczne ujęcie przeprowadził Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Projektowanie programu kształcenia, w tym programów studiów oraz planów studiów dotychczas było objęte ogólnouczelnianymi procedurami określonymi w Uchwałach Senatu UP z 2011 r., oraz Zarządzeniu Prorektora ds. Rozwoju i Dydaktyki z 2012 r. Procedury te regulują umożliwiając monitorowanie oraz doskonalenie programu kształcenia na wielu etapach prac programowych. Propozycje zmian programowych najczęściej zgłaszane są przez nauczycieli akademickich, lecz udział w tym procesie mają również studenci oraz interesariusze zewnętrzni.

Studenci mają swoich przedstawicieli w Radzie Wydziału, Radzie Instytutu Geografii oraz WZdsJK. Samorząd Studencki opiniuje programy kształcenia każdorazowo przed ich zmianą, jednak wyłącznie za pośrednictwem przedstawicieli w Radzie Wydziału i WZdsJK. Studenci mają wiedzę na temat możliwości zgłaszania uwag programowych i niekiedy to robią za pomocą ankiety oceny zajęć (komentarz własny) lub w bezpośrednim kontakcie z wykładowcami oraz Władzami Wydziału czy Instytutu Geografii.

Działający na Wydziale, a tym samym na wizytowanym kierunku wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia umożliwia bieżące, jak i coroczne monitorowanie procesu kształcenia. Monitorowaniem planów studiów i programów kształcenia zajmuje się Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W wyniku analizy zmieniane są m.in.: kolejność przedmiotów, format zajęć, dostosowanie liczby punktów ECTS i form zaliczenia. Zmiany te wprowadzane są w celu poprawy sekwencji przedmiotów pod względem merytorycznym, zrównoważenia obciążeń studentów egzaminami i zaliczeniami w poszczególnych semestrach. Przykładem zmian programowych wynikających z analizy dokonanej przez KZdsJK jest m.in. zwiększenie liczby punktów ECTS w przypadku *Ćwiczeń terenowych z geografii fizycznej, topografii i teledetekcji* przy jednoczesnym zmniejszeniu ich dla zajęć z *Meteorologii i klimatologii*, a także zwiększenie punktacji dla zajęć z *Geografii osadnictwa* po wcześniejszym zmniejszeniu ich z modułu *Kultura fizyczna*. Na posiedzeniach KZdsJK omawia się też m.in. celowość i potrzebę wprowadzania nowych specjalności, zakres przedmiotów, proponowaną obsadę kadrową, a także możliwości organizacji praktyk zawodowych i współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Na Wydziale odbywają się również spotkania z nauczycielami akademickimi mające na celu wskazanie błędów podczas przygotowywania sylabusów. Do monitorowania i doskonalenia programów kształcenia wykorzystywane są także metody i narzędzia służące ich ocenie, m.in.: ankietyzacja, w tym absolwentów oraz hospitacje zajęć dydaktycznych, ocena praktyk i procesu dyplomowania.

Istotnym elementem monitorowania kształcenia oraz oceny prawidłowości jego przebiegu jest regularna ocena przedmiotów, realizowanych przez nauczycieli akademickich, prowadzona za pośrednictwem ankietyzacji studenckiej, podczas której studenci oceniają nauczycieli wypełniając Ankietę Oceny Jakości Kursu. Ankietyzacja była przeprowadzana z użyciem kwestionariuszy papierowych, a ostatnio za pośrednictwem systemu elektronicznego. Ankiety po wypełnieniu przekazywane są Dyrekcji IG oraz osobom upoważnionym do ich opracowania. Ankietyzacja jest anonimowa i dobrowolna, a jej wyniki znajdują się do wglądu u dyrekcji Instytutu Geografii. O wynikach ankiet informowani są poszczególni pracownicy, a w razie ocen negatywnych obowiązkiem ocenianego nauczyciela jest wprowadzenie programu naprawczego. Na wizytowanym kierunku w wyniku negatywnej oceny studentów zdarzył się przypadek rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim. Wyniki Ankiety Oceny Jakości Kursu są analizowane na spotkaniach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Studenci niestety dotychczas nie otrzymali jednak zwrotnej informacji nt. uwzględnienia bądź nieuwzględnienia postulatów zawartych w ankietach.

Z uwagi na niezbyt wysoką zwrotność ankiet podczas ankietyzacji elektronicznej wprowadzono w Instytucie Geografii dodatkowe badanie prowadzone w formie papierowej – ankieta satysfakcji studentów. Z raportu udostępnionego podczas wizytacji wynika, że większość studentów zamierza kontynuować studia w IG, a główną motywacją do podjęcia dotychczasowych studiów były ich zainteresowania. Wybór studiów na II st. wynikał przede

wszystkim z chęci podjęcia pracy w branży związanej z kierunkiem geografia. Studenci podkreślili również, że ważnym atutem były dla nich m.in. zajęcia terenowe.

Udział w ocenie procesu kształcenia mają też absolwenci kierunku geografia, którzy wypełniają ankietę nt. jakości odbytych studiów i warunków studiowania, przeprowadzaną zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem Rektora. Analiza ankiety absolwenta prowadzona jest przez WZdsJK. Wyniki ankietyzacji studentów, jak i absolwentów mogą stanowić podstawę zmian w programach kształcenia. Zgodnie z obowiązującymi w Uczelni i na Wydziale Geograficzno-Biologicznym procedurami w trakcie monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia uwzględnia się również sugestie absolwentów, które pozyskiwane są przy pomocy ankiet badających losy absolwentów kierunku. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów prowadzone jest w formie ankiet elektronicznych poprzednio przez Biuro Promocji i Karier, a obecnie przez Biuro Współpracy z Absolwentami. Wnioski z monitorowania losów przedstawiane są WZdsJK. W Instytucie Geografii prowadzone są badania dotyczące „wejścia” absolwentów na rynek pracy. Na podstawie sugestii absolwentów (a także badań studentów oraz dyskusji członków Zespołu ds. Jakości Kształcenia) przykładowo przesunięto na sem. I przedmiot *Narzędzia informatyczne w geografii*, zastąpiono przedmiot *Systemy informacji geograficznej*, (realizowany wcześniej w sem. III) przedmiotem *Geograficzne systemy informacyjne*, który podzielono na dwie części i zaplanowano w sem. II i III. Absolwenci wskazywali również na potrzebę zwiększenia wymiaru zajęć terenowych, dlatego na II st. studiów wprowadzono *Terenowe ćwiczenia z geografii społeczno-ekonomicznej* i wyrównano liczby godzin z kursu *Terenowe ćwiczenia z geografii fizycznej*. W programie studiów dotychczas brak było ćwiczeń z tego zakresu, a ich przeprowadzenie jest istotne m.in. ze względu na możliwość podejmowania studiów II st. przez absolwentów I st. na innych kierunkach.

Z podsumowania Raportu wynika m.in., że obecnie w IG duży nacisk położony będzie na zajęcia w terenie, a także zwiększenie znaczenia praktycznego wymiaru nauczania i umożliwienie wymiany studentów celem poszerzenia sieci kontaktów służących budowaniu ich kapitału społecznego. Nastąpi też dalsza praca nad rozwojem bliższej współpracy między nauczycielami akademickimi a studentami, tak by przybierała relacje mistrz-uczeń, co sprzyja rozwojowi zainteresowań badawczych u studentów.

Monitorowanie procesu kształcenia odbywa się również poprzez hospitacje zajęć dydaktycznych, które mają na celu m. in. weryfikację realizowanych treści kształcenia oraz stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Hospitacje prowadzone są przez kierowników zakładów, Dyрекcję IG i KZdsJK z wykorzystaniem jednolitego arkusza oceny, który umożliwia ocenę kompetencji dydaktycznych prowadzącego. Ostateczna ocena hospitacji wynika z sumy zgromadzonych punktów. Wgląd w wyniki hospitacji mają: osoba hospitowana, Władze Jednostki oraz Zespoły: Kierunkowy i Wydziałowy ds. Jakości Kształcenia. Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie wizytacji od Władz Instytutu wyniki ankietyzacji i hospitacji są brane pod uwagę również w procesie powierzania zajęć dydaktycznych. Z udostępnionego podczas oceny sprawozdania z zadań bieżących KZdsJK wynika, że hospitowane zajęcia ocenione zostały wysoko, a oceny te znajdują w większości potwierdzenie w ocenach studentów. W przypadku ocen zajęć prowadzonych przez młodszych stażem nauczycieli akademickich, zamieszczono dodatkowe

komentarze wskazujące aspekty wymagające poprawy lub uwzględnienia w następnym roku akademickim.

Monitorowanie procesu kształcenia prowadzone jest również w zakresie procesu dyplomowania przez Zespół ds. Analizy Jakości Prac Dyplomowych (współpracujący z Zespołami ds. Jakości Kształcenia), powołany na Wydziale w wyniku wcześniejszej wizytacji ZO PKA. Do kompetencji powyższego ciała kolegialnego należy m.in. podejmowanie inicjatywy na rzecz usprawnienia procedury dyplomowania, kontrola procedury dyplomowania, wskazywanie błędów formalnych i merytorycznych pojawiających się w pracach dyplomowych, a także kontrola adekwatności ocen w stosunku do prezentowanych treści w pracach dyplomowych. Dotychczas wypracowano ostateczne wersje wzorów recenzji prac dyplomowych (dla prac zarówno licencjackich, jak i magisterskich). Opracowywane są również zestawy pytań na egzaminy dyplomowe, uwzględniające przede wszystkim kierunkowe efekty kształcenia. Z przeglądu prac dyplomowych na kierunku Wydziałowy Zespół ds. Analizy Jakości Prac Dyplomowych sporządza roczne sprawozdania. Wszystkie prace na kierunku geografia poddawane są ocenie przez system antyplagiatowy – w ostatnim czasie nie stwierdzono nadużyć.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA nie można stwierdzić pełniej skuteczności prowadzonego monitorowania procesu dyplomowania, bowiem podczas wizytacji stwierdzono, iż niekiedy prace dyplomowe na kierunku geografia nie spełniają wymagań niezbędnych do uzyskania tytułu zawodowego magistra (w niektórych przypadkach nie są to prace eksperymentalne, brakuje udziału studentów w badaniach naukowych), a pytania na egzaminie dyplomowym w większości dotyczą wyłącznie tematyki związanej z pracą. Wskazane byłoby zatem usprawnienie w ramach WSZJK istniejących procedur.

Wpływ na kształtowanie efektów kształcenia na kierunku geografia mają również przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Polega on m.in. na współorganizacji praktyk zawodowych, zajęć terenowych (Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego *Guido*; Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu; Tatrzański Park Narodowy; Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie), a także wsparciu w opracowywaniu prac dyplomowych (przykładowe prace: *Rola i znaczenie przyrody w systemie edukacyjnym (na przykładzie szkół podstawowych gminy Budzów)* – Urząd Gminy w Budzowie; *Walory turystyczne i edukacyjne Doliny Karpia* – Stowarzyszenie „Dolina Karpia” w Zatorze; *Analiza ruchu turystycznego w Tatrzańskim Parku Narodowym w latach 2006-2017* – Tatrzański Park Narodowy). Kwestie związane z analizą organizacji i przebiegu praktyk zawodowych oraz współpracy jednostek oraz interesariuszy zewnętrznych (w tym współpracy na kierunkach nauczycielskich) omawiane są na posiedzeniach Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia. Przedstawiciele otoczenia prowadzą również zajęcia na kierunku (m.in. z przedmiotów: *Metody badań w geografii fizycznej; Geografia ekonomiczna; Meteorologia i klimatologia*). Kwestie związane z praktykami dyskutowane są również, o czym wspomniano wcześniej, na spotkaniach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (m.in. powiązanie merytoryczne miejsc przeprowadzanych praktyk z treściami programu kształcenia).

Bieżące monitorowanie procesu kształcenia prowadzone jest przez WZdsJK oraz Dyrektora IG wraz z członkami KZdsJK, którzy dokonują też szczegółowej analizy procesu rekrutacji, po każdej sesji egzaminacyjnej przeprowadzają analizę odsiewu studentów, a zwłaszcza w ramach przedmiotów, podczas realizacji których studenci mają problemy

z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia. Wyniki analiz i prac Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, stanowią podstawę i impuls do proponowanych ewentualnych zmian w programach kształcenia, w tym także zmian w planach studiów. Wnioski prac KZdsJK omawiane i szczegółowo dyskutowane są podczas zebrań WZdsJK.

Do działań projakościowych w Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie zaliczyć należy odbywające się Dni Jakości, podczas których studenci i pracownicy Uczelni zapraszani są do budowania kultury jakości kształcenia. Każdorazowo wybierany jest temat przewodni, np. innowacyjne metody w dydaktyce akademickiej. Podczas takiego wydarzenia pracownikom oraz studentom zostają zaprezentowane stosowane w Uczelni nowoczesne narzędzia dydaktyczne (w tym także te, które są wykorzystywane w kształceniu studentów z niepełnosprawnościami), co pozwala na doskonalenie metod kształcenia.

### 3.2.

Działania WSZJK w zakresie zapewnienia publicznego dostępu do informacji obejmują bieżącą weryfikację dostępności i aktualności danych. Publiczny dostęp do informacji reguluje Zarządzenie Rektora UP z października 2015 r. *w sprawie udostępniania informacji publicznej przez Uniwersytet Pedagogiczny* oraz aneks *w sprawie upoważnień w zakresie udostępniania informacji publicznej przez Uniwersytet Pedagogiczny* oraz Zarządzenie Rektora z maja 2018 r. *w sprawie ochrony danych osobowych w Uniwersytecie Pedagogicznym*. Należy podkreślić, że wszystkie informacje związane z rekrutacją, realizacją toku studiów oraz ich organizacją dostępne na stronie internetowej Uniwersytetu, jak i Wydziału są zrozumiałe i przejrzyste, a treści stron internetowych są dostosowane do różnych grup odbiorców: studentów oraz kandydatów.

Sylabusy stosowane na ocenianym kierunku zawierają cele, efekty kształcenia, szczegółowe treści kształcenia oraz sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Uwzględniono również nakład pracy studenta składający się na przypisaną przedmiotowi liczbę ECTS. Sylabusy przedmiotów uruchomionych w danym semestrze są udostępnione na stronie IG. Student nie ma jednak możliwości zapoznania się z sylabusami pozostałych kursów, co może utrudniać np. wybór specjalności ZO PKA również otrzymał do wglądu wyłącznie sylabusy kursów specjalności, które są aktualnie uruchomione. Władze IG uzasadniają brak pozostałych sylabusów koniecznością ich aktualizacji w przypadku, jeśli dana specjalność zostanie uruchomiona. W opinii ZO PKA sylabusy – w swojej podstawowej wersji – powinny być opracowane oraz publiczne dostępne dla wszystkich kursów oferowanych na kierunku. Nie wyklucza to możliwości ich systematycznej aktualizacji.

Wyniki ankiet dotyczących oceny nauczycieli akademickich, jak i raporty z działania Wydziałowego WSZJK są omawiane na posiedzeniach WKdsJK oraz Rady Wydziału. Ogół studentów wizytowanego kierunku nie ma jednak dostępu do tych dokumentów, a w tym do wyników ankiet oceny nauczycieli akademickich i prowadzenia zajęć. Na Wydziale organizowane są przez Władze WG-B spotkania: dla studentów I roku spotkanie inauguracyjne, podczas którego przekazują podstawowe, najważniejsze wiadomości oraz spotkanie z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych. Na pierwszych zajęciach z każdego

przedmiotu studenci informowani są o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie, prezentowane są również sylabusy. Co najmniej raz w czasie trwania studiów odbywa się spotkanie z Akademickim Biurem Karier, na 2. roku odbywają się również spotkania poświęcone praktykom studenckim. Informacje dotyczące toku studiów są również publikowane na stronie internetowej Instytutu Geografii, zamieszczane na tablicy informacyjnej przy Dziekanacie oraz wysyłane za pośrednictwem poczty elektronicznej. Możliwość oceny przez studentów publicznego dostępu do informacji jest zapewniona za pomocą ankiety semestralnej lub bezpośrednio podczas rozmów z Władzami Instytutu.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Geograficzno-Biologicznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie obejmuje formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia, w tym dotyczące projektowania, zatwierdzania i monitorowania efektów kształcenia na kierunku „geografia”. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w procesie określania efektów kształcenia. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia, korekty wymaga jednak monitorowanie procesu dyplomowego (np. poprzez wprowadzenie rozwiązań związanych z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania po jego zakończeniu, np. analizy zgodności tematyki prac z kierunkiem i specjalnością, adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy, jakości pracy dyplomowej w odniesieniu do wymagań wynikających z procedur uczelnianych i wydziałowych, w tym potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia). Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Podejmuje się systematyczne działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, jednak aspekty te wymagają usprawnienia (proces dyplomowania). Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia monitorowanie oczekiwań rynku pracy, co pozwala na doskonalenie programu kształcenia. Uczelnia monitoruje losy zawodowe absolwentów, a kontakty Wydziału z absolwentami wykorzystywane są do oceny rynkowej przydatności efektów kształcenia i ich doskonalenia. Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia na kierunku „geografia”. Prowadzona też jest zarówno na poziomie Uczelni, jak i Jednostki prowadzącej wizytowany kierunek studiów ocena publicznego dostępu do informacji, co sprzyja podejmowaniu skutecznych działań służących podnoszeniu jego jakości, w oparciu o potrzeby odbiorców.

### **Dobre praktyki**

Organizacja doskonalących jakość kształcenia Dni Jakości w UP.

## **Zalecenia**

Zaleca się poprawę:

1. skuteczności działań dotyczących monitorowania procesu dyplomowania na wizytowanym kierunku studiów;
2. działań informacyjnych związanych z systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia poprzez udostępnianie na stronie internetowej Wydziału rocznych raportów z działania WSZJK lub/ i wyników ankiet wypełnianych pod koniec każdego semestru;
3. komunikacji ze studentami poprzez informowanie ich o uwzględnianiu sugerowanych uwag do programu kształcenia oraz wsparciu oferowanym studentom przez poszczególne jednostki uczelniane i wydziałowe.

## **Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia**

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

#### **4.1.**

Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie to 71 osób reprezentujących, zgodnie z dotychczasowym podziałem dyscyplin, głównie geografię. Samodzielni pracownicy naukowcy to 18 osób w tym 1 osoba z tytułem naukowym. Pracownicy Instytutu prowadzą badania naukowe w różnych subdyscyplinach geografii, w szczególności w geografii fizycznej, która zgodnie z aktualnym podziałem dyscyplin mieści się w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych) oraz w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej obecnie przyporządkowanej do dyscypliny geografia-społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (dziedzina nauk społecznych). Dorobek naukowy kadry w zakresie geografii fizycznej odpowiada wszystkim podstawowym przedmiotom zainteresowania tej subdyscypliny, w tym wykładanych w ramach zajęć na analizowanym kierunku. Na szczególną uwagę zasługują osiągnięcia w geologii zwłaszcza mikropaleontologii obszaru Karpat, geomorfologii (strukturalnej, fluwialnej, glacialnej, eolicznej i dynamicznej), paleogeografii i geoarcheologii oraz w nieco mniejszym stopniu w hydrologii i klimatologii a także w krajoznawstwie i geoekologii. Równie znaczący jest dorobek kadry w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej obejmujący zagadnienia przemian demograficznych, zróżnicowania kulturowo-etnicznego, percepcji przestrzeni, rozwoju społeczno-gospodarczego, urbanizacji, geografii politycznej, geografii humanistycznej, zagospodarowania przestrzennego, przemian przemysłu, usług oraz wsi i rolnictwa. Pracownicy Instytutu prowadzą również badania w zakresie szeroko rozumianej turystyki, głównie funkcji turystycznej miast. Istotnym, zwłaszcza z punktu widzenia misji Uczelni, kierunkiem badań są prace z zakresu dydaktyki geografii skupiające się głównie na teorii i praktycznych rozwiązaniach z zakresu przygotowywania pedagogicznego kandydatów do zawodu nauczyciela geografii, efektywności edukacji

ekologicznej i geograficznej w reformowanej szkole. Powyższy przegląd tematyki badawczej świadczy o dużej różnorodności zainteresowań naukowych kadry Instytutu pozwalającej na pełne kształcenie geografów zgodnie z ogólnie przyjętymi oczekiwaniami odnośnie absolwentów studiów geograficznych. Potwierdzeniem wysokiego poziomu naukowego kadry jest kategoria A Wydziału oraz fakt opublikowania przez pracowników Instytutu w ciągu ostatnich 5 lat 88 artykułów w czasopismach z listy A MNiSW. Jednocześnie pod kierunkiem lub przy współudziale pracowników realizowane było 21 projektów badawczych, w tym finansowanych z funduszy europejskich lub NCN. Efekty kształcenia wizytowanego kierunku przypisane zostały w 80% do dyscypliny geografia, 10% do dyscypliny geologia, 5% do dyscypliny pedagogika oraz w kilku procentach do nauk o zarządzaniu i historii (zarówno na stopniach I jak i II stopnia), a więc w sposób w pełni odpowiadający zarówno kwalifikacjom formalnym, jak i dorobkowi naukowemu kadry dydaktycznej Instytutu. Do Raportu samooceny dołączono szczegółowe karty kwalifikacji i dorobku naukowego pracowników prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. Przedstawione w tych kartach spisy wybranych publikacji potwierdzają wysoką zbieżność aktywności naukowej pracowników Instytutu z tematyką prowadzonych zajęć umożliwiającą realizację zarówno kierunkowych jak i przedmiotowych efektów kształcenia. Co ważne, prezentowane publikacje dotyczą również zagadnień historycznych (geografia historyczna) oraz pedagogicznych (dydaktyka geografii), co potwierdza merytoryczne kompetencje kadry również w odniesieniu do prowadzenia zajęć umożliwiających realizację efektów kształcenia odnoszących się do tych dyscyplin naukowych. Przegląd kart przedmiotów pozwala stwierdzić, że na wizytowanym kierunku zajęcia realizowane są w różnorodnej formie (wykładów, ćwiczeń, ćwiczeń laboratoryjnych, ćwiczeń terenowych, konwersatoriów, seminariów itp.) a zdefiniowane w kartach metody dydaktyczne (gry dydaktyczne, obserwacje i pomiary w terenie, praca laboratoryjna, projekt indywidualny i grupowy, referaty, eseje, dyskusje) świadczą o dobrym przygotowaniu pedagogicznym nauczycieli prowadzących zajęcia. Należy również podkreślić, że mimo iż kształcenie na odległość stanowi znikomy udział w procesie dydaktycznym na ocenianym kierunku, wybrani pracownicy posiadają przygotowanie w zakresie wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość (kurs administratora platformy e-learningowej Moodle). Również przeprowadzone w trakcie wizyty hospitacje wybranych zajęć potwierdziły wysokie kwalifikacje kadry i dobre przygotowanie dydaktyczne.

#### 4.2.

Analizę obsady zajęć dydaktycznych przeprowadzono z uwzględnieniem dorobku naukowego (w tym jego zgodności z programem studiów i efektami kształcenia), kompetencji dydaktycznych oraz obserwacji prowadzenia zajęć dydaktycznych dokonanych w czasie hospitacji. Zgłoszeni do prowadzenia zajęć z podstawowych dziedzin geografii nauczyciele akademicy w pełni spełniają wymagania przedmiotowe różnych modułów („Gleboznawstwo”, „geomorfologia i geografia gleb”, „Hydrologia i oceanografia”, „Meteorologia i klimatologia”, „Geografia ekonomiczna”, „Geografia społeczna”). Przedmioty uzupełniające wiedzę ogólną geografa, takie jak na przykład: „Nauka o człowieku”, „Wybrane zagadnienia z botaniki”, „Psychologiczne podstawy wychowania i nauczania”, „Historia myśli politycznej”, „Matematyka” prowadzą specjaliści reprezentujące odpowiednie dyscypliny (biologia, psychologia, historia, matematyka) będący pracownikami innych jednostek Uniwersytetu

Pedagogicznego. Jedynie obsada trzech przedmiotów budzić może pewne wątpliwości. Przedmioty „Fizyka i chemia Ziemi” oraz „Astronomiczne podstawy geografii” prowadzone są przez pracownika Instytutu będącego geografem. W publikacjach prowadzącego przedmiot można jednak znaleźć elementy badań o charakterze fizycznym, odpowiadające tematyce prowadzonych zajęć, co uzasadnia powierzenie ich tej osobie. Dodatkowym argumentem za przyjęciem tego rozwiązania jest fakt, że studenci geografii charakteryzują się często słabszym przygotowaniem matematyczno-fizycznym „wyniesionym” ze szkoły, więc osoba prowadząca na co dzień z nimi zajęcia może przedstawić te problemy w sposób bardziej przystępny. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku przedmiotu „Statystyka” prowadzonego przez geografa (dyplom mgr geografii) posiadającego stopień naukowy doktora w dyscyplinie historia. Pracownik ten legitymuje się jednym artykułem ukierunkowanym na problem statystycznej analizy danych geograficznych, opublikowanym w czasopiśmie geograficznym wydawanym przez Instytut, w innych wykorzystuje metody statystyczne. Podobne do poprzednich argumenty pozwalają zaakceptować obsadę również i tych zajęć. Jednak w przypadku wszystkich trzech przedmiotów należy rozważyć powierzenie ich osobom, których kwalifikacje formalne w większym stopniu odpowiadają realizowanym treściom.

#### 4.3.

Polityka kadrowa Instytutu Geografii UP w sposób zrównoważony łączy dbałość o rozwój naukowy i doskonalenie dydaktyczne kadry w kontekście prowadzonych kierunków studiów i specjalności. Wydział Geograficzno-Biologiczny UP, w którego skład wchodzi Instytut Geografii, realizuje politykę kadrową zgodną z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Zarządzeniami Rektora Uczelni. Pracownicy zostają zatrudnieni w drodze postępowania konkursowego, przeprowadzanego zgodnie z obowiązującymi przepisami, w którym bierze się głównie pod uwagę dorobek publikacyjny, osiągnięcia naukowo-dydaktyczne i organizacyjne kandydata. Pracownicy podlegają okresowej ocenie uwzględniającej ich działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną i organizacyjną oraz postępy w podnoszeniu kwalifikacji. Ocena ta odbywa się na podstawie kwestionariusza, poprzedzonego ankietą oceny kursu (przeprowadzaną wśród studentów po zakończeniu kursu). W ocenie uwzględnia się również ocenę wyrażoną przez bezpośredniego przełożonego i wyniki hospitacji zajęć.

Jednostka wspiera rozwój naukowy pracowników pomagając im w awansach naukowych. W ciągu ostatnich pięciu lat 6 pracowników naukowych Instytutu uzyskało stopień naukowy doktora, 5 stopień doktora habilitowanego. Pozytywnie należy również ocenić stosunkowo duży udział pracowników Instytutu wcześniej zatrudnionych w innych jednostkach naukowo-badawczych, bądź uzyskujących stopnie naukowe w tych jednostkach. Fakt ten sprzyja wymianie idei i koncepcji, zarówno naukowych jak i dydaktycznych. Dalszy rozwój kadrowy gwarantuje zaplecze kadrowe w postaci względnie dużej liczby młodych pracowników naukowych. Natomiast pewnym niedostatkim jest fakt zatrudnienia tylko jednego profesora tytularnego.

Wewnętrzny system motywacyjny Uniwersytetu regulowany jest Zarządzeniem Rektora Nr R/Z.0201-4/2018. Obejmuje on cztery elementy: wyróżnienia Rektora za działalność naukową/artystyczną w danym okresie, zniżkę godzin, którą przyznaje Rektor na wniosek pracownika w wysokości wynikającej z algorytmu, nagrodę Rektora, oraz przyznanie przez

Dziękana dodatkowych środków statutowych. Podstawą systemu motywacyjnego jest publikowany na bieżąco w wewnętrznej sieci Uczelni (intranet) ranking opracowywany na podstawie zestawienia osiągnięć naukowych i twórczych. Spotkanie zespołu wizytującego z pracownikami ujawniło jednak, że system ten jest stosunkowo słabo znany pracownikom Instytutu, a część z nich uważa, że jest on nieefektywny. W trakcie spotkania pracownicy poruszali również problem niedoskonałości oceny dorobku naukowego opartej na punktacji czasopism, bez analizy rzeczywistego wkładu merytorycznego. Spośród uwag krytycznych należy również wspomnieć o niewystarczającym zdaniem pracowników uwzględnianiu w ocenie pracy organizacyjnej na rzecz Instytutu oraz o trudnych warunkach lokalowych kadry (kilku pracowników w jednym pokoju). Należy jednak podkreślić, że w znacznej mierze pracownicy pozytywnie oceniają możliwości rozwoju naukowego, dostrzegając zarówno formy indywidualnych wyróżnień, jak i wsparcie w postaci finansowania wyjazdów na konferencje czy tłumaczenia przygotowanych do publikacji tekstów. Istotną formą wsparcia, docenianą przez pracowników, jest również możliwość obniżenia wymiaru również pensum dydaktycznego z tytułu prowadzenia projektów badawczych lub w okresie przygotowywania pracy naukowej „na stopień”. Z pozytywną oceną pracowników spotyka się również gotowość Władz Uczelni do zmniejszania liczby studentów w grupach wymagających zajęć specjalistycznych lub laboratoryjnych. Również w ocenie ZO PKA, mimo przedstawionych głosów krytycznych części pracowników, należy uznać, że Jednostka zapewnia właściwe możliwości rozwoju i doskonalenia naukowego kadry naukowo-dydaktycznej.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Struktura i liczba kadry, zarówno ze względu na posiadane stopnie i tytuły naukowe, jak i dorobek oraz reprezentowane obszary kształcenia zapewnia prawidłową realizację procesu dydaktycznego na kierunku geografia. Kadra prowadząca zajęcia na wizytowanym kierunku umożliwia pełne osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia dydaktyczne z powierzane są osobą posiadającym dorobek naukowy w tematyce zgodnej z treściami realizowanych przedmiotów, a w większości przypadków również odpowiednie kwalifikacje formalne. Stwierdzono jedynie jednostkowe przypadki niepełnego dostosowania kwalifikacji do prowadzonych zajęć. Polityka kadrowa Jednostki umożliwia prawidłowy rozwój i doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej czego dowodem są między innymi liczne ulgi dla pracowników osiągających ponadprzeciętne wyniki i przygotowujących pracę na stopień oraz uzyskiwane w ostatnich latach stopnie naukowe. Mocną stroną kierunku są kompetencje kadry, w szczególności bardzo dobre przygotowanie pedagogiczne, wynikające między innymi z charakteru Uczelni i realizacji dużych projektów dydaktycznych. W ogólnie dobrej sytuacji kadrowej Instytutu trudno wskazać wyraźnie słabsze strony. Pewnym mankamentem może być jedynie mała liczba profesorów tytularnych (1 osoba).

### **Dobre praktyki**

Coroczna publikacja podsumowania osiągnięć w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej kadry w postaci sprawozdań z działalności.

## **Zalecenia**

Zaleca się:

1. zmianę obsady zajęć w ramach przedmiotów „Fizyka i chemia Ziemi”, „Astronomiczne podstawy geografii” oraz „Statystyka” i powierzenie tych zajęć osobom legitymującym się kwalifikacjami i dorobkiem naukowym w większym stopniu odpowiadającym treściom kształcenia realizowanym w ramach tych zajęć.

## **Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA Władze Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie podkreśliły, że zależy im na ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rynku lokalnym, ogólnopolskim oraz międzynarodowym. Z uwagi na charakter Uniwersytetu Pedagogicznego dotychczasowa współpraca opierała się głównie o sektor edukacji. Władze wizytowanego kierunku przedstawiły listę 71 instytucji, z którymi zostały podpisane umowy ogólne. Znajdują się na niej m.in. Instytut Turystyki w Krakowie, Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, Urząd Statystyczny, Zarząd Budynków Komunalnych, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego oraz wiele szkół. Głównymi formami współpracy Wydziału z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzenie zajęć praktycznych, praktyk zawodowych, konsultacji programu i efektów kształcenia oraz organizacja warsztatów. Zdaniem Władz Wydziału takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, na ocenianym kierunku, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zawodem.

Jedną w podstawowych form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizacja praktyk zawodowych. W ich przypadku podpisywane są umowy o współpracy, które dokładnie określają zakres obowiązków każdej ze stron. W przypadku praktyk zawodowych za opiekę nad studentem odpowiada zarówno pracownik Instytutu Geografii, jak i przedstawiciel instytucji lub firmy. W trakcie realizacji praktyk student ma obowiązek przygotować sprawozdanie oraz uzyskać zaświadczenie o ich odbyciu. Przedstawiona dokumentacja zawiera szczegółowy opis wykonywanych przez niego zadań, opis zdobytych efektów kształcenia, opinię pracodawcy, zakres wykonywanych czynności oraz krótki opis stanowiska pracy. Dodatkowo, warto podkreślić, że praktyki zawodowe realizowane

są w instytucjach, które są potencjalnym miejscem pracy absolwentów ocenianego kierunku. Z przedstawionej przez Władze Instytutu Geografii dokumentacji wynika, że przedstawiciele pracodawców są bardzo zadowoleni z realizowanych przedsięwzięć, a studenci angażują się w wykonywanie powierzanych im obowiązków.

Podczas spotkania z ZO PKA przedstawiciele kierunku geografia przedstawili skład Rady Interesariuszy Zewnętrznych, która funkcjonuje od grudnia 2018 roku. Zadaniem Rady jest opiniowanie wypracowanych programów studiów oraz efektów kształcenia, kart poszczególnych kursów, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem podczas spotkań ze studentami, współpraca przy prowadzeniu wspólnych badań naukowych z pracownikami Instytutu. Dodatkowo, osoby uczestniczące w posiedzeniach Rady Interesariuszy Zewnętrznych mają możliwość przekazywania pracownikom naukowo-dydaktycznym spostrzeżeń i opinii na temat potrzeb rynku pracy. Podczas spotkania z ZO PKA Władze Instytutu Geografii podkreśliły, że większość przedstawicieli pracodawców zaangażowana jest w ewaluację programów oraz efektów kształcenia w formie nieformalnej. Dodatkowo duża część zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez praktyków, którzy są jednocześnie nauczycielami akademickimi, co pozwala opracować i realizować efekty kształcenia, które są spójne z oczekiwaniami rynku pracy.

W Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie funkcjonuje również Biuro Karier, którego zadaniem jest nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jego głównym celem jest niesienie pomocy i wsparcie dla studentów oraz absolwentów w zakresie poszukiwania zatrudnienia, planowanie ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowej oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy. Biuro karier Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie swoje działania realizuje poprzez prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego, organizację warsztatów i szkoleń, dostarczanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji oraz zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych.

Dodatkowo Biuro Karier Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie realizuje projekt unijny UProgu Kariery, którego odbiorcami mogą być również studenci kierunku geografia. Jego głównym celem jest podniesienie kompetencji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Studenci w ramach projektu będą mogli skorzystać ze wsparcia doradcy zawodowego oraz warsztatów rozwijających kompetencje potrzebne do wejścia na rynek pracy.

Z uwagi na charakter Uniwersytetu, bardzo dobrze rozwinięta jest współpraca z branżą edukacyjną. Wynika ona z wieloletniej tradycji. Jednym z przykładów jest organizacja spotkań i konferencji dydaktycznych ze szkołami. Władze Instytutu Geografii podkreśliły, że realizując misję Uniwersytetu chcą być centrum wymiany „myśli pedagogicznej”.

Studenci i pracownicy często organizują różnego rodzaju wydarzenia dla uczniów. Przykładem takich działań może być projekt Sobota z geografią, który jest serią ośmiu spotkań w formie wykładowej lub wykładowo-ćwiczeniowej. Kolejnym przykładem jest Uniwersytecki Fakultet Geograficzny, który odbywa się raz w miesiącu w niedużych grupach w ramach lekcji geografii. Oprócz spotkań w Uniwersytecie, studenci i pracownicy często prowadzą zajęcia w szkołach, czego przykładem jest projekt My u Was. Z uwagi na bardzo duże zmiany istotną

współpracą Instytutu Geografii ze środowiskiem edukacyjnym jest przygotowywanie najważniejszych dokumentów dla kształcenia szkolnego, tj. podstawy programowej oraz opracowania i recenzji pytań do olimpiad i konkursów geograficznych na różnym szczeblu. Dodatkowo pracownicy wizytowanego kierunku są autorami podręczników.

Warto podkreślić, że dzięki olbrzymiemu zaangażowaniu pracowników Instytutu Geografii i opracowaniu pełnej koncepcji Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie otrzymał decyzję o przyznaniu grantu z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na wdrożenie nowego programu kształcenia nauczycieli. W ramach projektu będzie realizowany program GEO ETOS dotyczący kształcenia nauczycieli geografii.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Wizytowany kierunek w pełni wykorzystuje możliwość współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta oparta jest zarówno o stworzenie Rady Interesariuszy Zewnętrznych, organizowanie praktyk zawodowych, realizację projektów międzynarodowych i unijnych czy współpracę ze szkołami. Dzięki ścisłej współpracy istnieje możliwość ewaluacji programów i efektów kształcenia.

### **Dobre praktyki**

.....

### **Zalecenia**

.....

## **Kryterium 6. Umieździarnarodowienie procesu kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Współpraca międzynarodowa odgrywa ważną rolę w opracowywaniu przez Jednostkę koncepcji kształcenia. Pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczą w międzynarodowych projektach badawczo-wdrożeniowych (np. SUSEN, ReSeCo, ReCall, RLG), co pozwala na opracowanie nowoczesnych materiałów dydaktycznych dla uczniów oraz pakietów wspierających nauczycieli. Dowodem aktywności pracowników na arenie międzynarodowej są publikacje w międzynarodowych zespołach badawczych. Od czasu ostatniej oceny powstało 41 tego typu prac. Oprócz kontaktów indywidualnych, których rezultatem są wspólne publikacje naukowe, na podkreślenie zasługuje udział w projektach, głównie programu Erasmus+, takich m.in. jak:

- „Engagement&Beyond, Cooperation for innovation and the exchange of good practices. Strategic Partnerships for school education” – międzynarodowy projekt realizowany w ramach programu Erasmus+ (1.09.2017 – 31.08.2020), realizowany w Zakładzie

Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Zakładzie Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej i Zakładzie Dydaktyki Geografii;

- „Reaching the Lost Generation” – międzynarodowy projekt realizowany w ramach programu Erasmus+ (01.09.2014 – 31.08.2017) w Zakładzie Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Zakładzie Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Zakładzie Dydaktyki Geografii;
- „Sustainable Entrepreneurship – A Game-Based Exploration for Lower Secondary Schools (SUSEN)” – projekt realizowany w ramach programu Erasmus+ (01.11.2014 – 31.10.2016) w Zakładzie Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Zakładzie Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej i Zakładzie Dydaktyki Geografii;
- „Common Goals – Common Ways” - wielostronny, międzynarodowy projekt realizowany w ramach programu Leonardo da Vinci (01.11.2012 – 31.01.2015) w Zakładzie Dydaktyki Geografii, Zakładzie Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Zakładzie Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej.

Ogólnie w ramach programu Erasmus+ Instytut Geografii zawarł 20 umów o współpracy naukowej i wymianie studentów kierunku geografia z ośrodkami z 13 krajów. W celu wsparcia wyjeżdżających studentów w Instytucie działa 2 pełnomocników ds. programu Erasmus+. Od czasu ostatniej oceny programowej w Instytucie studiowało 81 studentów z krajów europejskich, z czego 8 osób w I semestrze bieżącego roku akademickiego. W tym samym czasie na studia za granicą wyjechało 37 studentów a 28 pracowników dydaktycznych odbyło krótkoterminowe staże. Dodatkowo 67 studentów skorzystało z możliwości wyjazdu na praktyki zagraniczne. Z uwagi na niewielką liczbę studentów na kierunku należy uznać, iż współczynnik osób korzystających z programu wymiany jest wysoki. Studenci o możliwości wymiany są informowani za pomocą strony internetowej, tablic informacyjnych i przekazów słownych w czasie zajęć. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię na temat sposobów informowania i zachęcania ich do wzięcia udziału w wymianie. Byli oni świadomi procedur, wymagań i korzyści wynikających z uczestnictwa w programie wymiany międzynarodowej. Pozytywnie zaopiniowana została działalność koordynatorów odpowiedzialnych za umiędzynarodowienie oraz przejrzystość procedury obowiązującej osoby uczestniczące w wyjazdach. Uzupełniającą formą kontaktów zagranicznych jest udział studentów w ekspedycjach polarnych, obozach naukowych i wyprawach, rejsach dla studentów i konferencjach naukowych dla studentów.

W ramach ocenianego kierunku oferta kursów w języku angielskim jest stosunkowo bogata – w przypadku 19 kursów studenci mogą wybrać czy zajęcia prowadzone będą w języku polskim czy angielskim. Niestety w tym przypadku studenci najczęściej preferują język polski. W języku angielskim częściej wybierane są przedmioty ogólnouczeniowe, jak na przykład prowadzony przez pracownika Instytutu kurs „Extreme climate events”. Przejawem wpływu aktywności międzynarodowej na proces kształcenia na analizowanym kierunku jest wprowadzenie (od roku 2017/2018) specjalistycznego słownictwa w języku angielskim w ramach wybranych przedmiotów realizowanych w języku polskim.

## **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Instytut prowadzi współpracę międzynarodową na dobrym poziomie, czego przejawem są liczne publikacje przy współautorstwie osób z ośrodków zagranicznych, udział pracowników w międzynarodowych projektach badawczo-dydaktycznych, krótkoterminowe staże dydaktyczne oraz inne aktywności na polu międzynarodowym (konferencje, ekspedycje, obozy naukowe). Wymiana międzynarodowa studentów jest mocną stroną Instytutu: w okresie od ostatniej oceny PKA w Instytucie studiowało 81 studentów zagranicznych, a 37 studentów polskich wyjechało na studia zagraniczne w ramach programu Erasmus+. Kierunek posiada bogatą ofertę przedmiotów w języku angielskim (jako alternatywę dla zajęć prowadzonych w języku polskim), niestety słabszą stroną jest wybieralność tej formy zajęć. Pozytywnym przykładem wpływu aktywności międzynarodowej na proces kształcenia jest wprowadzenie specjalistycznego słownictwa w języku angielskim w ramach przedmiotów prowadzonych w języku polskim.

## **Dobre praktyki**

Wprowadzenie specjalistycznego słownictwa w języku angielskim w ramach przedmiotów prowadzonych w języku polskim.

## **Zalecenia**

.....

## **Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia**

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

#### **7.1.**

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie dysponuje bogatą infrastrukturą z bazą dydaktyczną i naukową dostosowaną do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia umożliwiającą osiąganie przez studentów efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku. Sale wykładowe, ćwiczeniowe i laboratoria mieszczą się głównie w budynku przy ul. Podchorążych 2, oraz w budynkach przy ul. Jęczmiennej 9 i Ingardena 4. Wszystkie sale wykładowe oraz większość sal ćwiczeniowych wyposażona jest w sprzęt audiowizualny pozwalający na stosowanie różnych form dydaktycznych. Przeprowadzone w trakcie wizytacji hospitacje pozwalają stwierdzić, że wielkość sal jest prawidłowo dobrana do liczebności grup. Nie stwierdzono również uchybień względem przepisów BHP. Udział studentów w badaniach naukowych i realizację efektów kształcenia z zakresu przedmiotów eksperymentalnych gwarantują laboratoria i pracownie specjalistyczne, do których można zaliczyć:

- Pracownia Sedymentologiczna – aparaty formy Malvern do analiz teksturalnych: Laserowy miernik wielkości cząstek MasterSizer 3000 – służący do analiz wielkości ziaren o rozmiarach od 3 mm do 0,1  $\mu\text{m}$ ; wysokiej rozdzielczości tomograf optyczny Morphologi G3SE – służący do pomiaru wielkości i kształtu cząstek o rozmiarach od 10 mm do 5  $\mu\text{m}$ );
- Laboratorium Geologiczne – sondy ręczne Ejkelkamp do płytkich sondowań geologiczno-glebowych, zestaw sit do badań mikropaleontologicznych, naczynie Dewera z pompą do ciekłego azotu służące mechanicznemu rozdrabnianiu skał do badań mikropaleontologicznych, dygestorium z wyciągiem do prac z odczynnikami chemicznymi, suszarka laboratoryjna, łaźnia wodna do rozdrabniania próbek skał w pojemnikach z kwasami, dwie elektryczne płytki grzewcze, wirówka laboratoryjna, młódko i naczynia szklane, mikroskop stereoskopowy SMZ 1500 NIKON (powiększenie do 112x) do światła przechodzącego i odbitego, z kamerą cyfrową, mikroskop polaryzacyjny PZO do analiz szlifów cienkich skał, mikroskop stereoskopowy PROLAB NIKON do separacji mikroskamieniałości, mikroskopy stereoskopowe z przystawkami polaryzacyjnymi PROLAB NIKON (6 sztuk) oraz mikroskopy stereoskopowe Technival 2, lupy binokularne, busole geologiczne i GPS do pomiaru orientacji i lokalizacji struktur tektonicznych i analiz litofacyjnych, termometry glebowe i zestawy prętów mrozowych, dalmierze, kwasomierze glebowe Hellinga;
- sala laboratoryjna 533 – kolekcja minerałów, skał i skamieniałości, monolity podstawowych typów gleb Polski;
- sala laboratoryjna 536 – suszarka - suszenie próbek, biomasy, popiołów, żużli, pyłów; wagi laboratoryjne; lodówka i zamrażarka; konduktometry – 3 szt.; pH metry; tlenomierze – 3 szt. – do pomiaru stężenia tlenu w wodzie; sonometry – 8 szt. – cyfrowe mierniki natężenia dźwięku; fotometr Slandi – 3 szt. – przenośny fotometr do pomiaru zanieczyszczeń wód i ścieków; pipety automatyczne – 3 szt.; magnesy neodymowe – do separacji frakcji magnetycznej; dejonizator; szkło laboratoryjne – zlewki, pipety, lejki, szkiełka zegarkowe, szalki Petri’ego, parowniczk, i inne.

Poza wyżej wymienionym sprzętem Instytut Geografii posiada przyrządy meteorologiczne, hydrologiczne, sprzęt do zajęć z zakresu topografii i do teledetekcji. Spośród przyrządów meteorologicznych oprócz klasycznych termometrów, barometrów, higrometrów, psychometrów i anemometrów wymienić należy wykorzystywane do prezentacji na zajęciach przedmiotowych, a także w czasie ćwiczeń terenowych z meteorologii i klimatologii stacje meteorologiczne Vantage Pro2 Plus wraz z oprogramowaniem Weather Link (3 szt.), anemometry ręczne CHY 361(3 szt.), termohigrometry ręczne P330 z sondą (2 szt.), mierniki promieniowania UV-AB Sentry ST-513 (2 szt.) oraz Aspirator GilAir Plus Data Logger (1 szt.). Sprzęt do zajęć z kartografii i topografii to między innymi kompasy (15 szt.), odbiorniki GPS (9szt.), dalmierze, pryzmaty, szpilki geodezyjne, tyczki geodezyjne, łaty geodezyjne, trójnogi, niwelatory czy tachimetry. W trakcie zajęć terenowych studenci mogą zapoznać się z działaniem przyrządów hydrologicznych, takich jak m.in. limnograf, młynek hydrometryczny czy gwizdek hydrometryczny. Instytut dysponuje również dronem z oprogramowaniem umożliwiającym pozyskiwanie zdjęć lotniczych i tworzenie ortofotomapy.

Zajęcia komputerowe prowadzone są w dwóch laboratoriach komputerowych (sale 431 i 519). W okresie przygotowywania Raportu Samooceny komputery w tych salach

charakteryzowała jednak mała moc obliczeniowa, lecz od tego czasu zakupiono nowe stanowiska komputerowe umożliwiające pracę z odpowiednią wydajnością. W ramach zajęć komputerowych studenci mogą wykorzystywać oprogramowanie graficzne (Corel Draw, Inkscape), oprogramowanie do rysunku architektonicznego Autocad (licencja edukacyjna dla całej uczelni) oraz komercyjne oprogramowanie GIS, ESRI ArcGIS, w wersji podstawowej. Użytkowane jest również kartograficzne oprogramowanie OpenSource – QGIS. Dodatkowo komputery wyposażone są w standardowe pakiety biurowe. Infrastruktura techniczna wyposażona jest w pochylnie, podjazdy i windy pomocnicze dla osób niepełnosprawnych. Szatnia, portiernia i stołówka umiejscowione są na parterze, co ułatwia dostęp studentom z dysfunkcjami narządu ruchu. Po analizie dokumentacji przedstawionej przez Wydział i po przeprowadzeniu wizytacji bazy nie stwierdzono występowania barier architektonicznych w dostępie do infrastruktury badawczej, dydaktycznej i sanitarnej. Pewną niedogodnością infrastruktury, zarówno w aspekcie realizacji procesu dydaktycznego (np. konsultacje) jak i w zakresie osobistego rozwoju naukowego kadry prowadzącej badania eksperymentalne, jest konieczność dzielenia pokoi pracowniczych pomiędzy kilku nauczycieli akademickich.

## 7.2.

Studenci mają możliwość pełnego dostępu zarówno do zbiorów bibliotek wydziałowych, w tym Biblioteki Wydziału Geograficzno-Biologicznego oraz Zbiorów Kartograficznych Instytutu Geografii UP, jak i Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, w tym Czytelni Czasopism i Mediateki. W zbiorach Biblioteki Wydziału Geograficzno-Biologicznego znajduje się 31465 wol. w tym 21858 książek, 6980 czasopism oraz 2677 wol. zbiorów specjalnych. Czytelnia oferuje 20 miejsc do pracy i 4 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Można również skorzystać ze skanera oraz sieci bezprzewodowej. Zbiory Kartograficzne Instytutu Geografii UP obejmują ok. 20000 arkuszy map, 7000 arkuszy materiałów teledetekcyjnych w tym zdjęcia lotnicze (1951-1997), ortofotomapy (1998-2018) i sceny satelitarne (1975-2018), 54000 arkuszy zawierających chmury punktów lotniczego skaningu laserowego i wysokościowe ALS, oraz inne bazy danych i materiały GIS (no. Mapa Hydrologiczna Polski czy Mapa Sozologiczna Polski). W zbiorach Biblioteki WGP znajdują się pozycje literatury zawartej w sylabusach oraz nowe wydania lub nowości wydawnicze stopniowo wprowadzanych do zakresu pozycji zalecanych do poszczególnych przedmiotów, co umożliwia osiąganie przez studentów kierunkowych efektów kształcenia. W osiąganiu efektów w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i prowadzenia badań szczególnie istotny jest dostęp do najnowszych publikacji naukowych – Biblioteka prenumeruje 50 tytułów czasopism, w tym 47 polskich o zróżnicowanej tematyce (geografia, geologia, gospodarka przestrzenna, ochrona środowiska, turystyka) takich jak np. *Aura*, *Polski Przegląd Kartograficzny*, *Przegląd Geograficzny*, *Geographia Polonica* czy *Geological Quarterly*. Dodatkowo, za pośrednictwem systemu elektronicznego Bibliotek Głównej UP, studenci i pracownicy mogą korzystać z elektronicznych wersji najnowszych publikacji naukowych o zasięgu międzynarodowym dostępnych w bazach danych czasopism i wydawnictw takich jak: Nature, Science, Springer, EBSCO, ELSEVIER, Wirtualna Biblioteka Nauki, Cambridge University Press, URLICHWEB, SCOPUS, Web of Science, Wiley & Blackwell, Taylor & Francis, NASBI, MERCURY. Istnieje również możliwość korzystania z podręczników i pomocy naukowych w formie elektronicznej za pomocą działającej na Uczelni platformy

IBUK Libra. Według stanu na 01.10.2018 zostało na niej udostępnione do korzystania łącznie 1 179 publikacji (podręczników, monografii naukowych), w tym prawie 50 z zakresu nauk o Ziemi. Należy również zaznaczyć, że zarówno studenci, jak i pracownicy mają możliwość korzystania na ogólnych zasadach z zasobów bibliotecznych nie tylko rodzimej Uczelni, lecz również innych bibliotek całego krakowskiego ośrodka akademickiego, na przykład ze znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteki Jagiellońskiej. Studenci obecni na spotkaniach z ZO PKA pozytywnie zaopiniowali dostępność zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Nie zgłaszali również zastrzeżeń do dostępności lektur wymienionych w sylabusach przedmiotów. Opinia ta jest zbieżna z opinią ZO PKA wynikającą z przedstawionej powyżej analizy stanu faktycznego.

Wejście do Biblioteki jest dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość skorzystania z pomocy opiekuna bibliotecznego, który oferuje mu pomoc przy przemieszczaniu się po bibliotece i korzystaniu z dostępnych urządzeń. Studenci niepełnosprawni są obsługiwani poza kolejnością. Oprogramowanie dostępne na komputerach w Bibliotece jest przystosowane do potrzeb osób niedowidzących i słabosłyszących.

### **7.3.**

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Jednostki jest systematycznie monitorowana i doskonała. Przykładem działań prowadzących do poprawy w tym zakresie jest zakup 17 nowoczesnych komputerów do jednej z pracowni komputerowych będący odpowiedzią na uwagi odnośnie wydajności starszego sprzętu zgłaszane przez pracowników i studentów. Od czasu ostatniej oceny zwiększeniu uległy również zasoby biblioteczne i poszerzony został dostęp do zasobów elektronicznych. Zakupiono również szereg terenowych przyrządów pomiarowych, na przykład meteorologicznych (wymienionych w punkcie 7.1), pozwalających na szersze zaznajomienie studentów z nowoczesną aparaturą w ramach zajęć praktycznych. W planach Uczelni znajduje się również rozbudowa kampusu co w dłuższej perspektywie daje nadzieję na poprawę warunków lokalowych kadry.

Interesariusze wewnętrzni mają możliwość zgłaszania sugestii dotyczących potrzeby zakupu dodatkowych pozycji bibliotecznych, które staną się częścią wyposażenia Biblioteki. W przypadku stwierdzenia braku jakiegokolwiek materiału, biblioteka dokonuje niezwłocznego zakupu, co potwierdzili studenci. Urządzenia audiowizualne i sprzęt multimedialny znajdują się pod stałym nadzorem informatyka i pracowników obsługi co pozwala na szybkie usuwanie usterek bez blokowania procesu dydaktycznego. Monitorowanie i ocena funkcjonowania Biblioteki oraz systemu bibliotecznego-informacyjnego prowadzona jest w zakresie realizacji zadań określonych w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia. Nie zaobserwowano sformalizowanych metod ewaluacji infrastruktury przez studentów.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Instytut Geografii UP w Krakowie dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową w pełni umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiąganie przez studentów, w tym studentów niepełnosprawnych, zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych. Na infrastrukturę tą składają się dobrze wyposażone sale wykładowe, ćwiczeniowe i

laboratoryjne dostosowane do liczby studentów. Laboratoria oraz zestawy przyrządów pomiarowych do pracy w terenie zapewniają możliwość przygotowania do prowadzenia badań naukowych i udział studentów w tych badaniach. Jednostka zapewnia studentom możliwość korzystania z aktualnych zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym o zasięgu międzynarodowym, a także niezbędnych na kierunkach geograficznych zbiorów kartograficznych, pozwalających na osiągnięcie efektów kształcenia (w bibliotece znajdują się pozycje zawarte w sylabusach) i umożliwiających udział w badaniach naukowych. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Instytutu jest systematycznie monitorowana i doskonalona. Mocną stroną bazy materialnej funkcjonowania ocenianego kierunku jest wyjątkowo dobrze wyposażone Laboratorium Geologiczne i Pracownia Sedymentologiczna oraz możliwość korzystania przez z studentów i pracowników z zasobów bibliotecznych nie tylko rodzimej Uczelni, lecz również innych bibliotek silnego krakowskiego ośrodka akademickiego. Słabszą stronę stanowią stosunkowo trudne warunki lokalowe pracowników.

### **Dobre praktyki**

.....

### **Zalecenia**

.....

## **Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia**

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

#### **8.1.**

Studenci są motywowani do osiągania efektów kształcenia poprzez funkcjonujący w Uczelni system stypendiów i nagród określonych w ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce. Regulamin Studiów Uniwersytetu Pedagogicznego wyróżnia w § 33 następujące formy nagród: stypendia właściwego ministra, nagrody fundowane przez instytucje państwowe, towarzystwa naukowe itp., nagrody Rektora (pieniężne, rzeczowe) oraz listy gratulacyjne i medale Uczelni. W czasie spotkań ZO PKA ze studentami stwierdzono, iż są oni słabo poinformowani na temat możliwości uzyskania nagród wymienionych w Regulaminie Studiów. Studenci w przeważającej większości nie znają kryteriów przyznawania dodatkowych nagród oraz nie mają świadomości ich istnienia. Jedną z form motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce jest możliwość indywidualizacji programu studiów. Studenci szczególnie wyróżniający się w nauce mogą wystąpić do Dziekana o zgodę na Indywidualny Program Studiów, na co pozwala § 9 Regulaminu Studiów. Rozwiązanie to zapewnia indywidualny dobór przedmiotów i dostosowany do predyspozycji i zainteresowań studenta harmonogram ich realizacji. Osobę opiekuna dydaktycznego oraz szczegółowe zasady organizacji indywidualnego planu i programu studiów określa Dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału. Obecnie na kierunku nie ma studentów korzystających z prawa do Indywidualnego Programu Studiów.

Wsparcie ze strony nauczycieli akademickich polega przede wszystkim na pomocy w doborze własnej ścieżki naukowej, prowadzeniu badań i doświadczeń w laboratoriach, opieki nad tworzeniem pracy dyplomowej oraz bieżącej ocenie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia za pomocą poszczególnych form weryfikacji. Z uwagi na niewielką liczbę studentów istnieje możliwość indywidualnego podejścia do każdego z interesariuszy. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie zaopiniowali formy wsparcia i opieki ze strony nauczycieli akademickich. Szczególnie podkreślali życzliwość prowadzących oraz możliwość szybkiego kontaktu za pomocą poczty elektronicznej lub rozmowy telefonicznej.

Poszczególnym rocznikom przydzielony jest opiekun roku, który jest dobierany z grona pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału. Opiekun pełni funkcję pośrednika w przypadku zgłaszania skarg i sugestii dotyczących kształcenia i studiowania na wizytowanym kierunku. Osoby obecne na spotkaniu potwierdziły, iż spotkania z opiekunem roku odbywają się regularnie. W czasie spotkania z opiekunem studenci mają możliwość wypowiedzenia się

na temat procesu kształcenia oraz innych spraw dotyczących studiowania. Studenci obecni na spotkaniach z ZO PKA pozytywnie zaopiniowali wsparcie ze strony opiekuna roku. Obecni na spotkaniu uczestnicy seminariów dyplomowych wyrażali pozytywne opinie na temat form wsparcia i pomocy ze strony opiekunów prac dyplomowych. Kryteria wyboru opiekuna pracy dyplomowej nie są określone w sposób formalny i zależą od zasad ustalonych przez samego opiekuna. Studenci wybierając opiekuna pracy dyplomowej kierują się przede wszystkim chęcią dalszego uczestnictwa w wybranej przez siebie ścieżce naukowej. Piszą oni prace pod okiem pracowników, którzy posiadają wiedzę w wybranym przez nich zakresie. Z uwagi na dużą liczbę pracowników, pod kierunkiem których możliwe jest wykonanie pracy dyplomowej, studenci nie zgłaszali zastrzeżeń do tego typu rozwiązania. Liczba dyplomantów przypadających na jednego opiekuna nie powoduje nadmiernego obciążenia nauczyciela akademickiego i pozwala na indywidualne podejście do każdego ze studentów.

Studenci kierunku mają swoją reprezentację w Wydziałowym Samorządzie Studenckim. Działania Samorządu skupiają się przede wszystkim na reprezentowaniu studentów przed Władzami Wydziału i Uczelni, animowaniu życia studenckiego oraz prowadzeniu działalności mającej na celu promocję Wydziału i Uczelni. Samorząd organizuje juwenalia, wydarzenia integracyjne dla studentów oraz szkolenia i warsztaty we współpracy z Biurem Karier. Organ deleguje również przedstawicieli do Komisji Stypendialnej w której studenci stanowią większość składu. Członkowie Samorządu Studentów obecni na spotkaniu z ZO PKA nie zgłaszali zastrzeżeń do systemu finansowania ich działalności. W budynku Wydziału zostało wygospodarowane pomieszczenie na potrzeby Samorządu, w którym znajdują się komputery z dostępem do Internetu oraz wyposażenie biurowe niezbędne do prowadzenia działalności.

Za administracyjną obsługę studentów odpowiada Dziekanat. Jednostka jest do dyspozycji studentów od poniedziałku do piątku w godzinach 12:00-14:00. Starości poszczególnych roczników mogą korzystać z usług dziekanatu o dowolnej porze między godziną 8:00 a 15:00. Studenci mają możliwość kontaktu z władzami dziekańskimi w wyznaczonych godzinach przyjęć. Każdy student ma możliwość indywidualnych konsultacji z prowadzącymi zajęcia podczas wyznaczonych i podanych do ogólnej wiadomości godzin (informacja na stronie internetowej i drzwiach pokoju nauczyciela). W kwestiach związanych z organizacją praktyk studenci kontaktują się z opiekunem praktyk studenckich. Za sprawy związane z wymianą międzynarodową i wyjazdami zagranicznymi studentów odpowiedzialni są wydziałowi i kierunkowi koordynatorzy programu Erasmus +. Studenci wyrazili pozytywne opinie na temat ram czasowych, w których dostępna jest obsługa administracyjna. Pozytywnie oceniona została również życzliwość pracowników.

W zakresie doradztwa zawodowego i edukacyjnego studentów kierunku wspiera Akademickie Biuro Karier. Zadaniem jednostki jest pozyskiwanie ofert pracy dla studentów, organizacja spotkań studentów z doradcami zawodowymi oraz przeprowadzanie szkoleń z zakresu nabywania kompetencji miękkich. Biuro Karier organizuje również cykliczne spotkania studentów z pracodawcami, w czasie których przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni informują studentów o aktualnie oczekiwanych na rynku pracy kompetencjach. Pracownicy jednostki oferują możliwość przeprowadzenia symulacji rozmowy kwalifikacyjnej i oferują pomoc przy tworzeniu dokumentów aplikacyjnych. Organizowane są warsztaty, w ramach których studenci mają możliwość zdobyć kompetencje z zakresu

autoprezentacji, wystąpień publicznych i innych aspektów umiejętności interpersonalnych. Dwa razy w roku organizowane są Giełdy Pracy podczas których studenci mają okazję do rozmowy z potencjalnymi pracodawcami.

W Uczelni funkcjonuje system wsparcia osób niepełnosprawnych. Powołana jest instytucja Biura Osób Niepełnosprawnych, której zadaniem jest umożliwienie studentom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia. Osoby niepełnosprawne mogą liczyć na szerokie spektrum form wsparcia takich jak pomoc asystenta osoby, pomoc tłumacza języka migowego, dodatkowe zajęcia z języka obcego, alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego, dodatkowe zajęcia dydaktyczne, dostosowanie organizacji procesu kształcenia do indywidualnych potrzeb, pomoc psychologa oraz pomoc doradcy zawodowego. Dostępna jest również wypożyczalnia specjalistycznego sprzętu, który ułatwia poruszanie się i studiowanie osobom niepełnosprawnym: przenośne szyny do wózków inwalidzkich, odbiorniki pola elektromagnetycznego z pętli indukcyjnych, urządzenia wspomagające słyszenie oraz przenośne dyktafony.

Studenci mają możliwość rozwoju własnych zainteresowań w ramach działalności w kołach naukowych. W trakcie spotkania ZO PKA ze studentami obecni byli przedstawiciele Koła Naukowego Geografów. Studenci zrzeszeni w kołach naukowych biorą czynny udział w wielu konferencjach i sympozjach o zasięgu lokalnym oraz krajowym, gdzie wygłaszają swoje referaty. Członkowie kół zajmują się również działalnością o charakterze promocyjnym. Organizowane są debaty i wydarzenia integracyjno-naukowe skierowane dla młodzieży z lokalnych szkół oraz Krakowskiej społeczności. Przykładem konferencji międzynarodowej, w której brali udział członkowie SKNG, jest Konferencja naukowa kończąca projekt LIFE „Natura w mozaice – ochrona gatunków i siedlisk w obszarze Pieniny”. Przedstawiony został poster „Struktura pozioma i pionowa krajobrazu Pienin polskich w świetle nowych technologii geoinformacyjnych”. Przykładem konferencji ogólnopolskiej, w której brali udział członkowie Koła jest VII Ogólnopolska Konferencja „GIS w Nauce”, odbywająca się na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w dniach 20-22 czerwca 2018 roku. Zostały tam zaprezentowane dwa postery, których tematyka dotyczyła oceny oznakowania i infrastruktury szlaków turystycznych oraz hydrologii rzek Prądnik i Białucha. Studenci biorą udział w geomanewrach, które w ostatnim czasie odbyły się na torfowiskach Kotliny Orawsko-Nowatorskiej. Zebrane dane zostały poddane analizie, a następnie zaprezentowano je w trakcie „Międzynarodowego Dnia Mokradł 2019”. Przykładem akcji skierowanej dla młodzieży z lokalnej społeczności jest „Daj kamienia – zbiórka skał, minerałów i skamieniałości”. Studenci odwiedzili pięć szkół i przeprowadzili warsztaty geologiczne dla poszczególnych klas. Organizacja ma swojego opiekuna, który jest powoływany z grona pracowników uczelni. Członkowie koła wyrażali pozytywne opinie na temat form wsparcia i opieki ze strony opiekuna, który doradza im w kwestiach merytoryczno-organizacyjnych i skutecznie motywują do poszerzania swojej wiedzy i umiejętności. Nie zgłaszali oni również zastrzeżeń do skuteczności systemu finansowania działalności kół naukowych.

## 8.2.

Studenci kierunku doceniają, że oferowane formy wsparcia mają szeroki zakres i zauważają ich rozwój w ostatnich latach. Studenci informowani są o oferowanych formach wsparcia przede wszystkim na stronie internetowej Uczelni, która zawiera niezbędne informacje o działalności Samorządu Studentów, Biura Karier, Biura Osób Niepełnosprawnych, działalności kół naukowych i organizacji studenckich. Wiele informacji bieżących jest też przekazywanych poprzez portale społecznościowe, tablice informacyjne oraz przez pracowników dziekanatu. Studenci podczas spotkania z ZO PKA przyznali, że takie formy promocji są dla nich wystarczające i nie zgłaszali uwag co do jakości przekazywanych im informacji o wszystkich formach wsparcia. W systemie zapewnienia jakości kształcenia nie uwzględniono możliwości kompleksowej oceny przez studentów oferowanych im form wsparcia ani obsługi przez pracowników administracyjnych. Taka forma pomogłaby Władzom pogłębić zakres informacji na temat opinii studentów w sprawie prowadzonych działań oraz uzyskać informację o zapotrzebowaniu na dodatkowe formy wsparcia.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Samorząd Studencki ma swoich przedstawicieli w gremiach decyzyjnych i organach zajmujących się doskonaleniem jakości kształcenia. System wsparcia osób niepełnosprawnych pozwala na pełne uczestnictwo w procesie kształcenia osobom z dysfunkcjami poszczególnych narządów i zmysłów. Biuro Karier wspiera studentów w zakresie doradztwa zawodowego i zdobywania kompetencji miękkich. W ramach kierunku działa koło naukowe pozwalające studentom na prowadzenie i prezentowanie swojej działalności naukowej na arenie lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej. Studenci są słabo poinformowani o możliwości i kryteriach przyznawania pomocy materialnej.

### **Dobre praktyki**

.....

### **Zalecenia**

Zaleca się:

1. podjęcie szerszych działań mających na celu promocję nagród i wyróżnień wymienionych w § 33 Regulaminu Studiów; propagowanie nagród mających na celu wyróżnienie najlepszych studentów może wpływać pozytywnie na ich motywację do nauki i pośrednio przekłada się na podniesienie jakości kształcenia;
2. zapewnienie studentom możliwości kompleksowej oceny oferowanych im form wsparcia i oceny poziomu obsługi zapewnianej przez pracowników administracyjnych.

## 8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

| Zalecenie dotyczyło                                                                                                                                                                                                            | Podjęte działania naprawcze                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Konieczność przestrzegania terminów wypłacania studentom świadczeń materialnych.                                                                                                                                               | System został wdrożony i zabezpieczony przed błędami.                                  |
| Wprowadzenie alternatywnych sposobów udziału w zajęciach terenowych przez studentów, nie pociągających za sobą konieczności ponoszenia przez studentów kosztów dojazdu na zajęcia i zakwaterowania podczas ich trwania.        | Władze Wydziału podjęły decyzję o dofinansowaniu na wniosek studentów tej formy zajęć. |
| Zintensyfikowanie działalności naukowej poprzez aktywne zdobywanie grantów badawczych i rozwijanie współpracy międzynarodowej, włączanie studentów do prac naukowych, w szczególności we współpracy z ośrodkami zagranicznymi. | Aktywność naukowa jest sukcesywnie zwiększana.                                         |

prof. dr hab. Anita Franczak

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego PKA